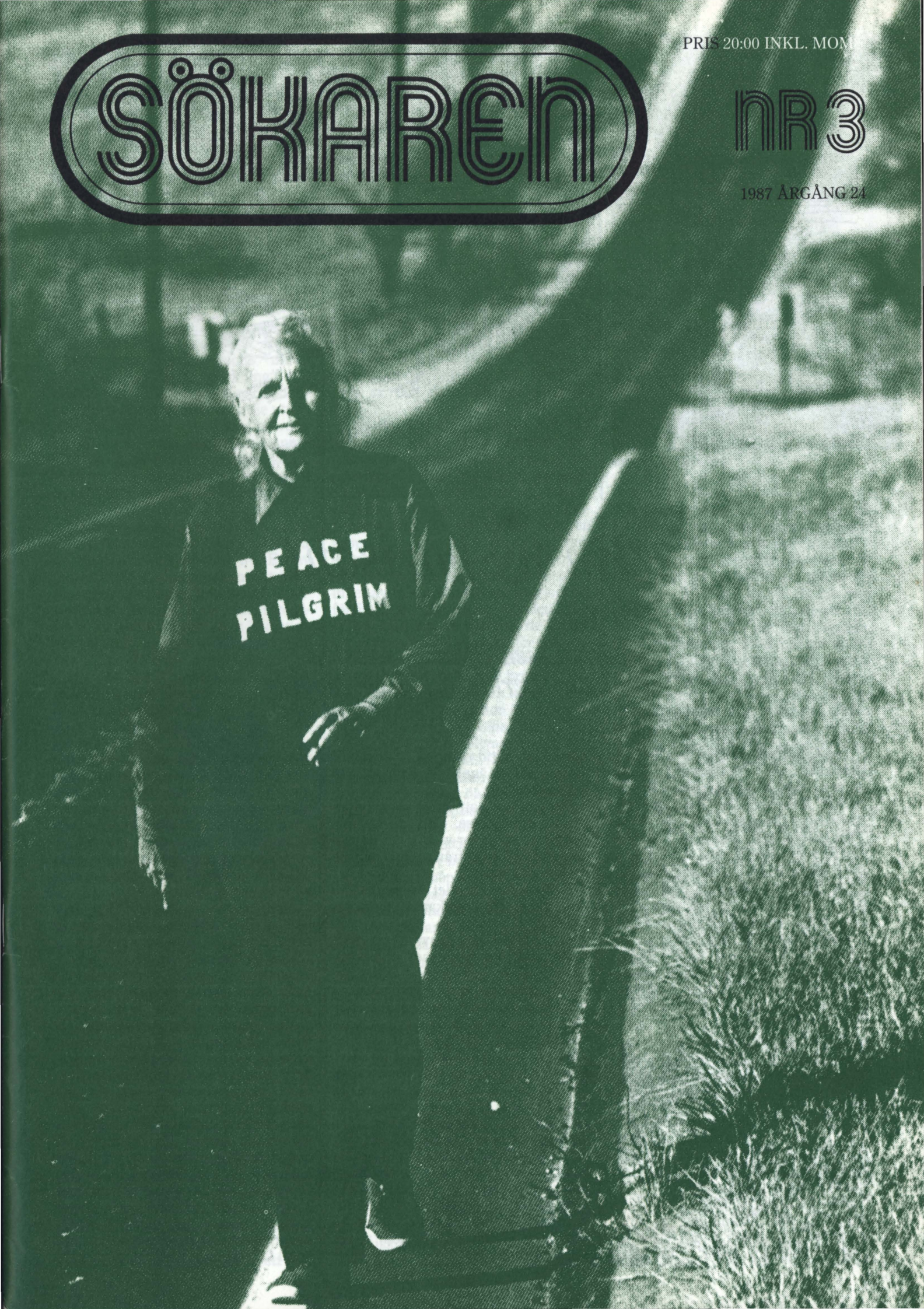

PRIS 20:00 INKL. MOM

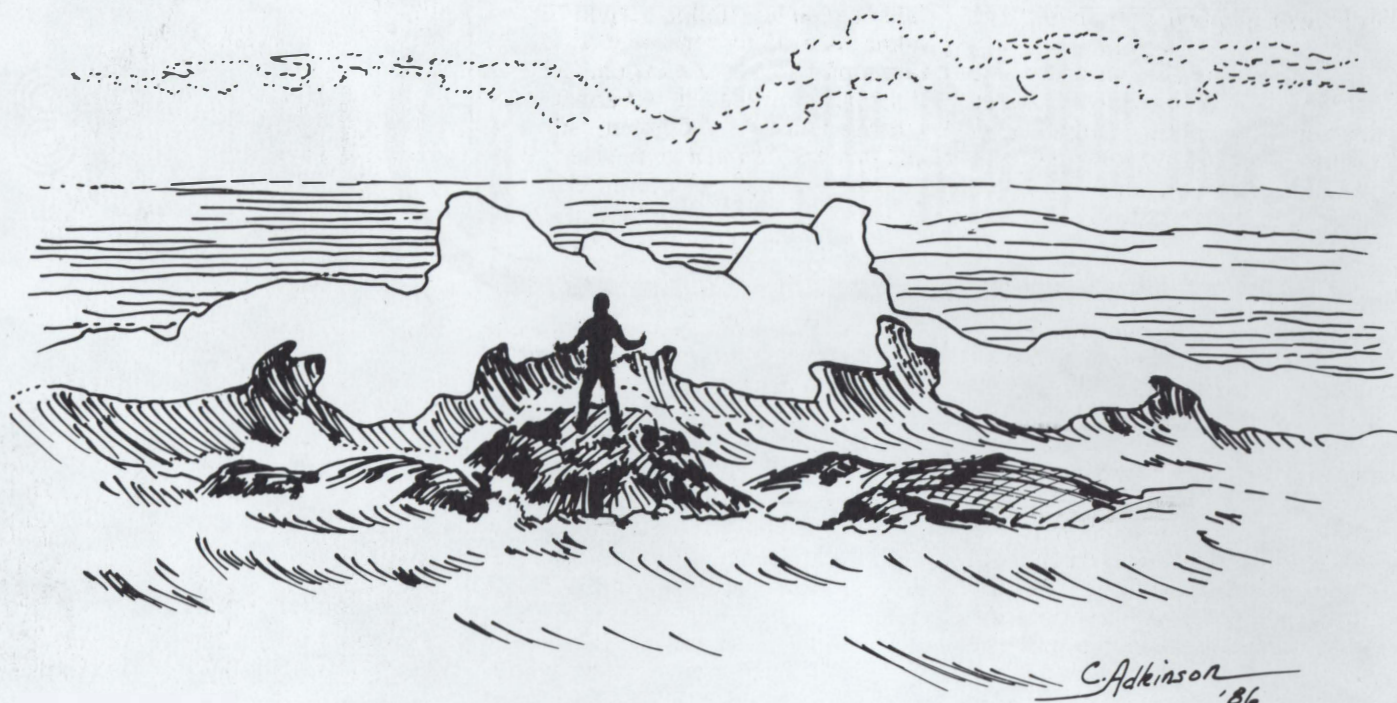
SÖKAREN

NR 3

1987 ÅRGÅNG 24

PEACE
PILGRIM

En ny horisont

Intervju med Sylvia Cranston
av Peter Bernin och Eva Moberg

Sylvia Cranston är sedan mer än 25 år specialist på reinkarnationsforskningen. Hon är välkänd genom sina böcker *Reincarnation: An East West Anthology*, *Reincarnation in World Thought* och *Reincarnation: The Phoenix Fire Mystery*. Sylvia Cranston är även välkänd som föredragshållare i USA, Kanada, England och Skottland, och hon medverkar ofta i TV och radio. Hennes nyutkomna bok *Reincarnation: A New Horizon in Science, Religion, and Society* (Julian Press 1984) som hon skrivit tillsammans med Carey Williams, behandlar det outtömliga ämnet återfödelse på ett förnämligt sätt.

P.B: Vad menas med reinkarnation?

S.C: Ordet reinkarnation kommer från latinets *carne*, som betyder kött. Så reinkarnation betyder att komma tillbaka i en kropp av kött.

Men det är ett misstag att tro att en människa kan ikläda sig en djurkropp, som somliga i östern anser. En gammal aforism lyder: "En gång

människa, alltid människa" — tills vi kanske når ett ännu högre tillstånd än människoriket.

Det har sagts att om vi ser reinkarnation, återfödelse, i ett större sammanhang, så finner vi att *allt* i universum föds på nytt, från atomer till solsystem och galaxer.

E.M: Vilket är det bästa belägg som finns för reinkarnationslärans sanning?

S.C: Frågan kan besvaras på olika nivåer. Låt oss börja med objektiva, enkla fysiska belägg! Det bästa jag hittills upptäckt, är de högst märkliga minnen som många barn har från tidigare liv och som de berättar om vid två till fyra års ålder. Tänk er bara ett barn på två, tre eller fyra år, som spontant berättar för sina föräldrar eller för vem som vill höra på att det har levtt ett annat liv! Barnet kan namnge sina tidigare föräldrar, sina syskon liksom de platser där det levtt. Det kan också berätta om hur det dog. Dessa minnen har senare kontrollerats av aktade vetenskapsmän som funnit att de är till 90 procent korrekta. Sådana minnen hos oskyldiga barn — och barn är som vi vet alltid mycket uppriktiga — är långt

mer värdefulla och pålitliga än minnen som vuxna påstår sig ha från tidigare liv. I det senare fallet kan man aldrig vara säker på att det som den vuxne tror sig komma ihåg inte bara är omedvetna hägkomster från till exempel någon film eller bok eller från något museibesök eller kanske rent av från någon dröm.

Även om en vuxen har äkta minnen, är det vanligen omöjligt att få dem bekräftade, eftersom alltför lång tid har förflutit mellan den tidigare inkarnationen och den nuvarande; de människor som hade med den tidigare personen att göra, är nu döda.

Med barn är det annorlunda. De flesta barn som har den här typen av minnen, har i sitt föregående liv avlidit i unga år genom exempelvis sjukdom, olyckshändelse eller till och med mord, och därför är deras tidigare föräldrar alltså i livet och kan intervjuas. Barnet förs vanligen till den plats där det förut levtt, och då det anländer dit, kan det utan hjälp eller påverkan tala om för taxichauffören precis var det tidigare hemmet var beläget. Barnet kan också i förväg exakt beskriva hur platsen ser ut. I ett antal fall har barn berättat var pengar

eller juveler gömts undan i huset, och detta har visat sig stämma.

Den ledande reinkarnationsforskaren är professor Ian Stevenson, en framstående psykiater, tidigare chef för avdelningen för psykiatri vid Virginia-universitetets medicinska fakultet, där han fortfarande är verksam som Carlson professor i psykiatri. (Professuren har donerats till universitetet av Chester Carlson, som uppfunnit xeroxmetoden för kopiering. Övers. anm.) Hans arbete har rönt erkännande i medicinska tidskrifter, och jag skall återge ett uttalande i en recension, publicerad i en högt ansedd tidskrift, vilken utges av *The American Medical Association*. Recensenten skrev om Stevensons "minutiösa och vidsträckta forskning" och nämnde att han på ett omsorgsfullt och nyktert sätt samlat en serie utförliga fall där "det som tyder på reinkarnation är svårt att förstå på annat sätt än genom reinkarnationsläran. Han har dokumenterat ett stort antal uppgifter som det inte går att förbise."

Professor Stevenson har i sitt arkiv över tvåtusen fall där barn i alla delar av världen minns tidigare liv. Ett av de starkaste stöden som han lagt fram för återfödelse läran, är fall med födelsemärken. När ett barn i sitt föregående liv blivit skjutet eller knivstucket till döds, har den nya kroppen i de flesta fall ett djupt ärr på exakt det ställe där den tidigare kroppen blivit dödligt skadad. Stevenson har i flera fall kunnat skaffa fram sjukjournaler eller obduktionsprotokoll som visat att kulhål eller knivsårt faktiskt funnits på samma ställen på den tidigare kroppen som det varit ärr på den nuvarande.

I ett fall rör det sig om ett barn som påstod sig ha blivit halshugget av en släkting som ville arva pojkens fars rikedomar. Barnet återföddes med ett ärrliknande märke runt hela halsen. I min senaste bok *Reincarnation: A New Horizon in Science, Religion, and Society*, som jag skrivit tillsammans med Carey Williams, ägnar vi en stor del av utrymmet åt Stevensons rapporter och ger många fascinerande fallbeskrivningar.

E.M: Kan du nämna något om andra slag av stöd för reinkarnationsläran, som du antyder finns?

S.C: Bland många andra stöd vill jag välja ut två. Det ena är ett analogiresonemang, och i det andra är det fråga om logik och förnuft. När det gäller stöd genom analogi (likhet) behöver vi bara betrakta den storslagna naturen. Vart vi än vänder oss, ser vi yttringar av en cyklisk lag: allt sker om och om igen. I naturen finns en cykel av årstider: vår, sommar, skördetid eller höst och så vinterns död, vilken än en gång följs av vår. Våra dagar och nätter utgör också ett cyk-

liskt skeende: under dagen är vi vakna, och på natten sover vi för att vakna på nytt nästa morgon. Och när vi somnar, inträder vi i ett annat medvetandetillstånd, drömmen, som på sätt och vis är analogt med det som sker efter döden, och sedan vaknar vi upp morgonen därpå för en ny dags aktiviteter. Många vetenskapsmän har forskat i ämnet cykler, ja, det finns faktiskt en organisation i Förenta staterna som speciellt ägnat sig åt det ämnet. Där har man dokumenterat tusen och åter tusen cykler i naturen och i livets alla yttringar. Livet består alltså av en mängd cykler. Reinkarnation är en av dessa cykler: vi föds, och vi genomlever barndom, ungdom, mogen ålder, ålderdom och död — och efter en period av vila återföds vi, och detta händer gång på gång.

När det blir tal om logik och förnuft, så löser reinkarnationsläran många av de problem som plågar det mänskliga förnuftet och orsakar mycken ångest och bitterhet, främst rättviseproblemet. Sett ur ett livsperspektivet får ett nyfött barn en kropp som kan vara stympad, vanskapad eller ful, eller också får den en kropp som är frisk och vacker — och i inget av fallen kan barnet ha gjort sig förtjänt av en sådan olycka eller lycka. Likadant är det med de föräldrar vi har: de kan vara snälla och kärleksfulla eller också ligkiltiga, småsinta eller till och med brutala. Det motsvarande gäller våra ekonomiska förhållanden, den nation eller ras vi tillhör. En del barn föds till ett liv i svält, andra till en tillvaro där minsta önskan blir uppfylld. Det finns ingen rättvisa i detta. Men om reinkarnationsläran är sann, då kan vi i tidigare liv ha gjort något som förorsakar sådana lycka eller olycka och genom magnetisk attraktion drar oss till just den plats där vi bor och till de föräldrar som vi tillhör.

Här måste jag förklara att det vore ett stort misstag att hastigt döma någon för vad han kan ha gjort i ett föregående liv så att han förtjänat fruktansvärda förhållanden i denna inkarnation. Jag skulle vilja ansluta mig till en aforism som handlar om lagen om karma, eller lagen om kompensation, vilken säger att "vad helst en människa sår, det skall hon också skörda". (Reinkarnationister skulle säga att karma och reinkarnation är tvillingläror som hör samman.) Detta är nu den aforism som jag tror kan vara till stor hjälp: "Bara en vis man eller en sann siare kan bedöma en annan människas karma; så när var och en till synes får sin välförtjänta lön, kan skenet bedra. Att födas i fattigdom eller till svåra prövningar behöver inte vara ett straff för dålig karma, för människor inkarnerar ständigt i fattiga förhållanden för att få uppleva

Sylvia Cranston

svårigheter och prövningar som är till för själens fostran och som resulterar i styrka, tålamod och medkänsla."¹) Med andra ord: detta är något som de själva valt, även om de nu glömt att de valde. Men när de väl förstår vad reinkarnation innebär, då klarnar allt.

Den aforism som jag just citerade, finns tillsammans med många andra belysande idéer om ämnet reinkarnation i en liten skrift med titeln *Karma and Reincarnation*. Den kan i Sverige erhållas genom min gode vän Peter Bernin²), som gärna förmedlar den till intresserade. Där förklaras mycket som jag inte kan gå in på i en kortfattad intervju.

P.B: Är det hela personligheten som återföds?

S.C: När man svarar på den frågan, bör man skilja mellan två delar av människan. Den ena kan vi kalla *den yttre personligheten* och den andra *den sanna individualiteten*. Personlighet är ett väl valt ord för det yttre skalet eller verktyget genom vilket vi är verksamma; det kommer från det latinska ordet *persona*, som betyder mask och anspelar på att aktören i de gamla grekiska och romerska skådespelen tog på sig en sådan när han skulle spela en roll. En skådespelare kan ju spela olika roller, Hamlet, kung Lear, MacBeth och så vidare. De är alla tillfälliga roller, som han spelar, och detta kan jämföras med att vi spelar olika roller i liv efter liv — men vi *är* inte dessa roller, utan vi är något mer bestående, och därför är individualitet det bästa ordet för det reinkarnerade jaget. Individualitet kommer från latinets *individuus*, det odelbara — den odödliga delen. Man kan säga att den yttre personligheten, masken, omfattar kroppen: dess karakteristiska drag, kön (vi kan ha ett

Reincarnation: The Phoenix Fire Mystery

COMPILED AND
EDITED BY

JOSEPH HEAD

AND
S.L. CRANSTON

FOREWORD BY ELISABETH KUBLER-ROSS, M.D.
AUTHOR OF ON DEATH AND DYING

FENIXMYSTERIET

En stor antologi om reinkarnationstron har sammanställts av Joseph Head och S.L. Cranston... Verket tar upp reinkarnationstron i olika tider och kulturer.

SÖKAREN nr 7, 1986
Pocket 619 sid. 100.00 Kr

Reincarnation A NEW HORIZON IN SCIENCE, RELIGION, AND SOCIETY

SYLVIA CRANSTON
AND
CAREY WILLIAMS

EN NY HORIZONT

Det nyutkomna verket nämner de upplysta metoder som reinkarnationsförespråkarna erbjuder som en definitiv lösning på sådana nutida problem som kärnvapenkrig, självmord, åldrandet, stress, ungdomsbrottslighet och miljöförstöring.

TEOSOFISKA RÖRELSEN nr 32
Inb. 385 sid. 170.00 Kr

Böckerna kan beställas från

TEOSOFISKA KOMPANIET/ULT
Roslinsväg 8, 4 vån, 217 55 Malmö
Tel. 040- 91 91 89
Postgiro 444 58 09-9

kön i ett liv och ett annat kön i ett annat liv), arvsanlag, temperament och så vidare. Innanför detta yttre skal finns det som är den sanna identiteten, det verkliga jaget, som vi känner igen som samvetets eller intuitionens röst samt den högre erfarenhet, som vi alla har, att någon så att säga iaktar oss och värderar våra handlingar. Det verkar ständigt pågå en dialog mellan vad vi kan kalla det högre och det lägre jaget, och ju mer det lägre jaget lyssnar till det högre jagets uppmaningar, desto mer harmoniskt, fridfullt och glädjefullt gestaltar sig personens liv.

E.M: Var befinner sig denna dualitet mellan inkarnationerna?

S.C: Vad jag förstår, utifrån mina studier i ämnet, tycks vi inte vara på någon plats, utan vi befinner oss i ett upphöjt medvetandetillstånd. Tid och rum, så som vi känner dessa begrepp här på jorden, kan inte tillämpas på tillvarons inre världar. Tiden mellan två inkarnationer är vanligen ganska lång och utgör en period av frid och andlig lycka, precis som alla de stora religiösa ledarna har antytt. Tyvärr har deras efterföljare ofta materialiserat dessa läror och utmålade himmel som en plats med "pärlport" och "gator av guld", och de har även uppfunnit mörka helveten var i själar brinner under evig tortyr. Det är sant att det kan finnas renande tillstånd, som individerna genomgår innan de når himmelen, ty få av oss är, när döden inträffar, tillräckligt rena för att omedelbart kunna stiga till de högre medvetandetillstånden. Vi tvingas därför att rena oss från vår naturs lägre själviska element.

De mest upplysta informationer jag funnit om reinkarnation, karma och tillståndet efter döden, finns i teosofins läror så som de framlades för världen av Helena Petrovna Blavatsky under förra århundradet. Dessa läror, sa hon, var inte nya, utan desamma som mänsklighetens alla stora religiösa lärare förkunnat, fastän de senare förvrängts av efterföljarna. Dessa stora lärare, såsom Jesus, Buddha, Krishna, Laotse och många andra, utgör enligt H. P. Blavatsky den mänskliga utvecklingens krona på denna planet, och de är fortfarande verksamma på olika sätt för att främja mänsklighetens andliga, mentala och moraliska utveckling. De hjälper oss på framför allt två sätt. Det ena är att under tider av kris inkarnera i mänskligheten som stora lärare. Det andra är att oupphörligen vara verksamma bakom scenen genom att uppmuntra och inspirera enskilda individer och grupper av människor som på ett osjälviskt sätt arbetar för att gagna mänskligheten.

Att vi ännu inte lyckats förintä oss själva med de fasansfulla kärnvapen vi framställt kan kanske bero på tysta

ingripanden och beskydd från dessa mänsklighetens äldre bröder, som de har kallats.

P.B: Återföds alla människor?

S.C: Jag tror att den frågan automatiskt besvaras om vi förstår syftet med återfödelsen. Ett enda liv är alltför kort för att vi skall kunna utveckla de oändliga möjligheterna inom oss. En del människor påstår att de inte behöver reinkarnera, att de kan göra allt under ett enda liv. Dessa har en naiv uppfattning om vad en fullt utvecklad människa är, och de är omedvetna om de otroliga prestationer som ligger bakom tillblivelsen av sådana fullkomnade mänskliga själar som Jesus och Buddha och avancerade själar som Platon och Einstein. När Jesu lärjungar förundrades över hans underbara botande förmåga och andra så kallade underverk, svarade han: "Dessa gärningar, ja ännu större, kommer ni också att kunna utföra." Vad han förteg var att de inte kunde göra detta under ett enda kort liv. I mina böcker *Reincarnation: The Phoenix Fire Mystery*, som nu utgetts igen som pocketbok, och i den nya *Reincarnation: A New Horizon in Science, Religion, and Society*, nu i sin sjunde upplaga, har många belägg samlats för att visa att Jesus undervisade om reinkarnation precis som alla mänsklighetens stora lärare har gjort.

Det förefaller som om vi måste återvända till jordelivet av följande orsaker: för det första för att avsluta vad vi inte fullbordat och för att betala alla våra karmiska skulder, för det andra för att uppnå all den visdom och upplysning som är möjlig på planeten jorden och för det tredje — och det är den viktigaste orsaken — för att utveckla hjärtats kvaliteter av kärlek och universell medkänsla utan vilka ingen är värdig att kallas en fullt utvecklad människa. En filosof som jag med förtjusning citerar i mina böcker, professor W. McNeil Dixon, besvarar frågan på detta sätt: "Själen återvänder på grund av sitt behov av vidare provningar av sin styrka, sitt behov av kunskap om universum, av samarbete med tidigare vänner och av en önskan att hålla jämna steg med världens utveckling."

Livet så som det erbjuds oss kan bli ett spännande äventyr, när vi inser vilka stora saker som väntar oss om vi bara strävar efter att prioritera det andliga i vårt liv. Och alla strävanden räknas; ända till det sista ögonblicket i vårt nuvarande liv kan vi skaffa oss lärdomar som får betydelse för vår nästa inkarnation, ty skörden ligger lagrad i den odödliga individualiteten och kommer att utgöra en del av vår karaktär och ingå i arvsanlagen i våra kommande liv. Denna skörd är de bästa minnena från våra tidigare liv. Vi glömmar detaljerna, men kommer ihåg frukten som tar sig uttryck i vår

Sylvia Cranston i England sommaren 1978 vid en tredagars reinkarnationskonferens hos Wrekin Trust, arrangerad av Sir George Trevelyan. Hon höll inledningsanförandet, "Den moderna reinkarnationsrenässansen".

karaktär, våra talanger och den nedärvda visdom vi besitter. Gandhi skrev: "Det är naturens godhet att vi inte kommer ihåg tidigare liv. Vad vore det goda i att känna till in i minsta detalj de otaliga liv vi genomlevt? Livet skulle vara en börda om vi var på ett sådant oerhört lass av minnen. En vis man glömmer medvetet många ting, precis som en advokat glömmer rättsfallen och deras olika detaljer så snart som de är avklarade."

P.B: Kommer det en tid då vi upphör att reinkarnera?

S.C: När människorna har skaffat sig alla lärdomar som är möjliga på planeten jorden, inklusive den viktigaste av dem alla, att leva i kärlek och harmoni med varandra, då säger läran att jorden dör. Alla kroppar och former i naturen kommer en dag att möta döden. Då kommer mänskligheten att vara berättigad till en lång period av lyckosam vila i ett högsta andligt tillstånd, det som i östern kallas Nirvana. Men detta är inte det definitiva slutet på evolutionsprocessen. Hur trist och långtråkigt skulle det inte vara att därefter under miljarder och åter miljarder år leva i ett tillstånd av evig salighet! Det finns alltid högre världar att erövra på längre komna planeter och i längre komna solsystem. *I ett oändligt universum måste det alltid existera oändliga möjligheter till utveckling.* Det är uppmuntrande att veta att allt fler människor vaknar till insikt om att reinkarnation är en möjlighet.

I ett kapitel i vår bok *Reincarnation: A New Horizon in Science, Religion, and Society*, vilket handlar om nutida västerländsk tro på flera liv, rapporterar vi om en nyligen gjord opinionsundersökning i Förenta staterna; det var överraskande att upptäcka att 23 procent av alla vuxna amerikaner, eller nästan fjärdedelen av befolkningen, säger sig tro på reinkarnation. Men att tro på reinkarnation är endast ett steg i rätt riktning. Nästa steg är att upptäcka reinkarnationsidéns omvandlande kraft och hur den kan förändra vårt liv om vi bara omsätter idén i praktiken och låter den påverka inte bara det individuella livet, utan även samhällslivet som helhet.

¹⁾ Detta är en av 31 aforismer som behandlar karmaläran och ingår i skriften *Karma and Reincarnation*, som är utgiven av United Lodge of Theosophists, Los Angeles, USA. En svensk översättning av karmaaforismer finns i tidskriften Teosofiska Rörelsen, nr 2, 1980.

²⁾ U.L.T./Peter Bernin, Roslins väg 8, 4 vån, 217 55 Malmö. Tel. 040-91 91 89.

Näckrosen
Bokhandel
specialbokhandel

Psykologi
Filosofi
Mytologi
Astrologi
Alternativ-
Läkekonst

TEL.

031 /

13 60 85 el. 13 60 20

POSTORDERADRESS:

Box 3022

400 10 Göteborg

ÖPPETTIDER:

Vard. 11 – 18

(Månd. 11 – 19)

Lörd. 10 – 14

AFFÄR:

Storgatan 10
Göteborg

Gör som Näckrosen:
annonsera kontinuerligt
i Sökaren!

Ian Stevensons forskning

Vanliga kännetecken i fall av reinkarnationstyp

Av Sylvia Cranston och Carey Williams

Professor Ian Stevensons material är nu så omfattande att man kan skönja vissa återkommande drag. Enligt hans mening utgör detta belägg för fallens äkthet. Eftersom dessa fall förekommer över hela världen, kan de inte betraktas som efterhärmingar i en viss kultur, där människor tror på reinkarnation. "Om någon gör gällande att likheterna mellan dem... har uppkommit genom att sagesmännen haft kontakt med varandra på normalt sätt, måste han anta att det finns en internationell sammansvärjning av stor omfattning och effektivitet."

Det följande utgör elva kännetecken som brukar finnas i fall av reinkarnationstyp. Citaten är hämtade från professor Stevensons skrifter.

Alder då minnena framträder

Det typiska fallet "inleds när ett barn mellan två och fyra års ålder, men någon gång senare, börjar berätta om ett tidigare liv. Barnet börjar ofta prata om det föregående livet så snart det lärt sig tala, men ibland innan förmågan att uttrycka sig verbalt helt svarar mot behovet att meddela sig, så att det blir felaktigt uttal av ord, vilka senare kan förstås bättre, eller också använder barnet gester som komplement till vad det ännu inte kan uttrycka klart med ord."

Under ett föredrag som Stevenson höll vid *United Engineering Center* i New York den 2 april 1980, nämnde han att de första ord som dessa barn säger, ofta är namn på människor som de känt tidigare eller på platser där de levit. Sådana hänvisningar är helt förbryllande för föräldrarna ända tills barnet får förmågan att ingående berätta om sitt tidigare liv.

Alder när minnena bleknar

"Ett genomgående drag i fall av reinkarnationstyp är den nästan oföränderliga tendensen att glömma minnena vid mellan fem och åtta års ålder. Detta sammanfaller med den ålder då barnet lämnar hemmets snäva sfär och börjar delta mer i livet utanför hemmet, i skolan och på andra platser. Jag har framkastat tanken att dessa nya erfarenheter lagras i barnets minne i ett skikt ovanpå minnena från det tidigare livet, vilka då gradvis blir oåtkomliga."

Karakteristiska drag i uppträdan

"Barnet uppträder nästan alltid överraskande på något sätt i samband med sina påståenden om det tidigare livet. Sådant uppträdande är ovanligt hos barn i det 'återfödda' barnets familj, men stämmer med vad barnet säger om det tidigare livet. I de flesta fall stämmer det också med vad andra personer säger om den avlidna person som den 'återfödde' talar om, ifall en sådan person har kunnat påträffas... Barnet visar också ofta en 'vuxen' attityd och uppträder med allvar, visdom och ibland med en beskyddande nedlåtenhet gentemot andra barn. Detta sistnämnda beror uppenbarligen — i fall med ovanligt livliga minnen — på att barnet är övertygat om att det fortfarande är en vuxen människa, inte ett barn."

Främlingskap inför den nya kroppen

Barn med reinkarnationsminnen "säger ofta att den fysiska barnkropp de har känns dem främmande... De

anmärker ofta på — och gnäller ibland över — sin lilla kropp där de känner sig instängda." När en lång tid hunnit förflyta mellan två inkarnationer, så som det skulle kunna vara när den person som dör har levt ett långt liv, kanske övergången till en ny kropp inte känns lika förbryllande. Kanske är det så att den långa perioden av vila mellan inkarnationerna tenderar att sudda ut minnen från tidigare liv.

Barnen minns det mest intensivt upplevda

De händelser som barn med reinkarnationsminnen har de mest levande hågkomsterna av, är förknippade med den tidigare personens död och de händelser som ledde till döden.

Våldsamt död

"I en stor del av de fall av reinkarnationstyp från alla länder som hittills studerats, har den avlidna person vars liv barnet säger sig minnas, dött en våldsamt död — genom olyckshändelse, mord, självmord eller krig... Våldsamt död förekommer mycket oftare bland dessa fall än bland befolkningen i allmänhet i de aktuella områdena." Detta betyder inte att endast människor som dött på ett våldsamt sätt återföds. Men det kan vara så att chocken i samband med en sådan död varit så intensiv att minnena därav lättare genomtränger hjärnans medvetande hos en ny personlighet. Om personen i sitt tidigare liv dog en normal död minskas kanske sannolikheten att han minns det föregående livet.

Fobier för sådant som orsakat döden

Ett annat vanligt drag i fall med våldsam död är att barnet vanligen, men inte alltid, har en stark fobi för det föremål eller de omständigheter som orsakat döden.

En flicka hade minne av att hennes död inträffade som följd av att hon flyttade sig åt sidan på en bro för att låta en buss passera. Hon föll i vattnet och drunknade, och i nästa liv hade hon en fobi för bussar, broar och vatten. Fyra personer måste hålla henne kvar i vattnet, när hon skulle bada.

I ett annat fall hade en pojke som tidigare dött på grund av knivhugg, en intensiv fobi för knivar. När Stevenson senare intervjuade honom som vuxen man, hävdade han bestämt att han inte längre hade någon motvilja mot knivar. Emellertid talade hans hustru om för Stevenson i enrum att hennes man aldrig använde kniv vid måltiderna. Om någonting på hans tallrik behövde skäras, använde han sin gaffel. Stevenson observerade också detta. Men mannen själv märkte inte att han undvek kniv!

Barn upptäcker förändringar i sin tidigare miljö

När ett barn kommer till sitt forna hem, händer det ofta att barnet pekar på förändringar — hos miljön eller hos människorna — som skett efter dess död. Barn kan göra anmärkningar som följande till tidigare släktingar: "Nu är ditt hår vitt." — "Du har tappat tänderna." — "Nu har du glasögon." En ung pojke visade vägen till det ställe där han sa att han tidigare bott. Han var förvånad över att där bara fanns en öppen plats! Hans tidigare hem hade rivits ned.

Förutsägande drömmar

Det förekommer att någon har en dröm, innan ett barn har återföts, med en förutsägelse att en person som levt tidigare skall återvända och inkarnera i en särskild familj. Sådana fall, säger Stevenson, finns rapporterade från alla kulturer som hittills studerats.

Han skriver i *International Journal of Comparative Sociology* att "ibland har två eller flera familjemedlemmar en sådan dröm" (mars 1970). Men vare sig en eller flera personer drömer på det sättet, så inträffar drömmen nästan alltid "mot slutet av ha-

vandeskapet och för det mesta strax före nedkomsten, men i några få fall efteråt".

Onormal aptit under havandeskapet

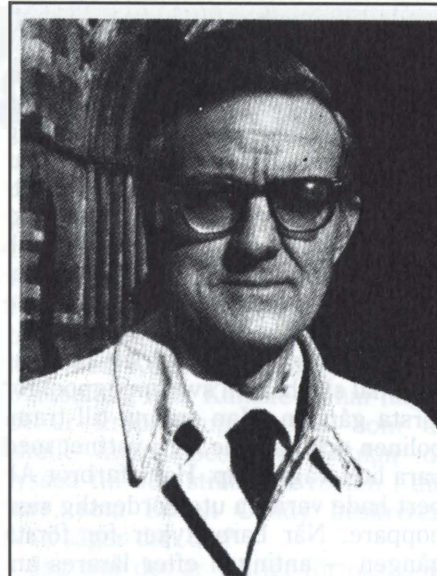
"Under graviditeten känner många kvinnor en egendomlig längtan efter annorlunda mat eller efter sådan mat som inte hör till årstiden. Detta kallas inom den kliniska medicinen *pica*. Det händer att äkta män berättar historier om hur de undergivet fått ge sig ut i snöstorm för att leta reda på en affär som kunnat stå till tjänst med färska jordgubbar i januari för att tillfredsställa den gravida hustruns längtan. Vi brukar inte ägna någon större uppmärksamhet åt sådana berättelser. Det tycks räcka att förklara dem som en nyck av den gravida kvinnan, vilken utnyttjar den särskilda tillgivenhet som de flesta män känner för sin hustru när hon är gravid. Men här kan återigen finnas något annat att utforska.

I en del fall av reinkarnationstyp, som jag känner till, har den 'återfödde' visat längtan efter — eller kanske avsmak för — viss mat. Modern har berättat att hon under graviditeten haft en ovanlig aptit på — eller avsmak för — samma mat, och det har visat sig att den påstådda tidigare inkarnationen haft liknande böjelse. Om sådana fall tolkas som reinkarnation, tyder de på att den tidigare personligheten, när den befann sig på fosterstadiet i den nya organismen, påverkade den gravida kvinnans smak."

Färdigheter som inte lärts i det nuvarande livet

Bland Stevensons fall finns barn som "under den tidiga barndomen visat färdigheter som de enligt dem som lämnat uppgifter om fallen inte kan ha lärt sig genom undervisning eller genom att imitera äldre personer... I samtliga dessa fall var det känt att den tidigare personen hade färdigheten ifråga."

... Som ett exempel på ett beteende som inte lärts i det nuvarande livet, finns ett fall som Stevenson rapporterar om en belgisk pojke med namnet Robert, vilken bodde i staden Knocke. Robert påstod ivrigt att ett porträtt av hans farbror Albert var ett porträtt av honom själv. Farbrodern hade blivit dödad 1915 under första världskriget. Albert var en av två söner och sin moders — Roberts farmors — uttalade favorit. Robert kände en överväldig-

Ian Stevenson, född 1918, professor i psykiatri vid University of Virginia Medical School, USA, har som parapsykolog specialiserat sig på fall där barn, i öst och väst, har spontana och detaljerade minnen av vad de påstår är tidigare liv. Stevensons forskningsrapporter har publicerats av hans universitet i hittills fem volymer. I allt har han kännedom om över 2.000 fall. I flera fall har den "återfödde" kunnat tala ett främmande språk, som han inte lärt sig i det här livet.

Stevenson har kontakt med vetenskapsmän i många länder, vilka är intresserade av reinkarnationsforskning. På så sätt har han byggt upp ett internationellt nät av kontakter som informerar honom om fall i olika länder så att han har möjlighet att snabbt bege sig till en plats när ett nytt fall blivit känt.

Han använder, förklarar han, historikers, juristers och psykiaterns metoder. Han samlar uttalanden från så många vittnen som möjligt, ibland upp till 25 stycken; intervjuerna tas upp på band; ofta återkommer han till samma vittne flera år senare. Han kontrollerar dagböcker, brev, födelse- och dödsattester, läkarjournaler, obduktionsprotokoll och tidningsartiklar. Franska och tyska talar han flytande, och han har kunskaper i spanska och portugisiska. Vid kontakt med folk i Asien och Mellanöstern, brukar han använda två eller flera tolkar.

Ian Stevenson understryker att han påvisat stöd för reinkarnationstanken, men att detta inte utgör avgörande bevis. Han prövar noga alternativa teorier.

Bland flera positiva uttalanden om Stevensons arbete kan nämnas följande av psykiatriprofessorn Herbert S. Ripely: "Jag har mycket höga tankar om Stevenson. Jag betraktar honom som grundlig och ärlig. Vi är lyckligt lottade, menar jag, när en person med hans förmåga och integritet undersöker detta kontroversiella område."

Källa: *Reincarnation: A New Horizon in Science, Religion, and Society* av Sylvia Cranston och Carey Williams.

gande tillgivenhet för henne, ”i motsats till hennes övriga barnbarn, som i stort sett ignorerade henne”. Han var lycklig och mådde bra tillsammans med henne, men var butter och olydig med sina egna föräldrar. Ja, hon var ”ljuset i hans liv”. Farmodern berättade att Robert gav henne ”smeknamn som Albert hade använt och delgav henne sympatier och antipatier som hon och Albert privat hade delat.”

När pojken var tre och ett halvt år gammal såg han en swimmingpool för första gången. Han sprang till trampolinen och kastade sig i vattnet med bara litet vågskvalp. Hans farbror Albert hade varit en utomordentlig simhoppare. När barn dyker för första gången — antingen efter lärares anvisningar eller genom att ta efter andra — åstadkommer de alltid ett ordentligt och ljudligt plask i vattnet. Den kroppsliga behärskning som krävs för ett perfekt simhopp, i synnerhet från höjden av en trampolin, är en konst som lärs efter mycken övning.

...

Födelsemärken och missbildningar

I sin artikel *The Explanatory Value of the Idea of Reincarnation* (förklaringsvärdet hos reinkarnationsidén) har professor Stevenson ett avsnitt om födelsemärken och missbildningar. Vi citerar därifrån:

”De som tycks minnas tidigare liv, pekar ofta på något märke på kroppen — som deras föräldrar säger är ett födelsemärke — och förklarar att det var där som den dödade kulan eller kniven gick in i kroppen. Jag har (1977) undersökt minst 200 sådana födelsemärken... Många av dem kan inte, åtminstone inte av mig, skiljas från sår som uppkommit i det nuvarande livet och som de skulle kunna förväxlas med, om det inte var för den bestämda försäkran från föräldrarna att märket ifråga fanns vid födelsen, eller också upptäcktes strax efteråt.”

En del andra personer med reinkarnationsminnen har större missbildningar av armar eller ben, eller också saknas fingrar, tår eller händer. När dessa personer börjar prata om en tidigare existens, erinrar de sig att de blivit dödade och att ogärningsmannen högg av den nu missbildade eller saknade kroppsdelen ”innan han utdelade nådestöten som gjorde slut på offret”.

Stevenson betraktar båda dessa typer av fall som så viktiga att det är berättigat att samla dem i särskilda böcker, som kommer att utges. I ett antal fall har han fått tillgång till läkarjournaler — och/eller obduktionsproto-

koll rörande den tidigare inkarnationen, och dessa visar inte bara att de påstådda skadorna verkligen inträffade, utan också att de var på exakt de ställen på kroppen som motsvarar nuvarande födelsemärke eller missbildning. Dessutom erinrar sig ofta barnen en del andra saker om den tidigare, avlidna personen som de inte kunnat få veta på normalt sätt i det nuvarande livet.

Två fall med födelsemärken

Ravi Shankar erinrade sig att han som barn brutalt hade fått huvudet avhugget av två personer, en av dem en släkting som hoppades få arva pojkens faders förmögenhet. Den återfödde pojken hade ett långt märke runt halsen, vilket starkt påminde om såret efter en knivskärning. Detta fall finns rapporterat i Stevensons bok *Twenty Cases Suggestive of Reincarnation*, som nu finns i häftad utgåva.

Det andra fallet — ännu inte publicerat — är riktigt dramatiskt. Stevenson berättade om det under sin föreläsning vid *United Engineering Center* i New York, där en av oss var närvarande. En pojke i Turkiet erinrade sig att han varit bandit i sitt förra liv. Han hade begått självmord när han var nära att tas till fånga av den franska polisen, som då hade jurisdiktion i landet. Poliserna omringade det hus som den laglöse hade tagit sin tillflykt till, men innan de tog sig in i byggnaden, satte han mynningen av sitt långa gevär under högra sidan av hakan, med kolven mot marken, och tryckte av. I sitt nya liv föddes han med ett stort djupt sår under hakan. När Stevenson undersökte fallet, dök en gammal man upp, vilken kom ihåg banditens död och hur den döda kroppen hade sett ut.

Höjdpunkten kom när Stevenson frågade den återfödde banditen om han hade några andra födelsemärken, för professorn tänkte för sig själv att om kulan hade gått igenom hjärnan på det sätt som beskrivits, måste det också finnas ett märke där kulan hade gått ut ur huvudet. Svaret var ”ja”, och den unge turken pekade på en fläck litet till vänster uppe på huvudet. Där, dolt av det yviga håret, fann Stevenson ett märke. En diablild av detta visades för publiken, liksom av det djupa märket under käken. På en annan diablild visades vilken bana kulan bör ha tagit när den gick genom hjärnan, och den stämde fullständigt med märket på huvudet. Här har vi ett betydelsefullt stöd för pojkens påstående att han verkligen hade begått självmord i det tidigare livet, så som han själv påstod.

Stevenson skriver att ”födelsemär-

ken uppträder så regelbundet hos personer som säger sig minnas tidigare liv då de blev skjutna eller dödade med kniv att en person inom denna grupp som saknar ett märke väcker min nyfikenhet. Jag vill spara en utförlig diskussion av detta till en annan bok och skall för den skull här bara nämna att längden av perioden mellan den tidigare personens död och födelsen av den som har minnena, tycks ha betydelse för förekomsten — eller frånvaron — av födelsemärken i dessa fall.”

...

Professor Stevenson får ofta frågan om all hans forskning har fått honom att tro på reinkarnation. Sådana frågor vägrar han alltid att besvara. Som han förklarade för en intervjuare: ”Jag tror att min personliga tro inte har betydelse för någon annan än mig själv. Om någon tror på grund av att jag — eller vilken vetenskapsman som helst — säger att jag tror, innebär det att återgå till auktoritära avgöranden beträffande tro... Så jag tror att envar själv bör undersöka de stöd som finns för reinkarnationsläran och bilda sig en egen uppfattning.”

Vid ett annat tillfälle har Stevenson sagt: ”Vad jag tror är att för de fall som vi nu känner till — åtminstone en del av dem — är reinkarnation den bästa förklaringen som vi har kunnat lägga fram. Det finns ett imponerande bevismaterial, och det ökar ständigt i styrka. Jag tror att en rationellt tänkande person kan, om han vill, tro på reinkarnation på grundval av de stöd som finns.”

Anm. Ovanstående är utdrag ur boken *Reincarnation: A New Horizon in Science, Religion, and Society* av Sylvia Cranston och Carey Williams (Julian Press, 1984).

Nr 41 (5, 1986) av tidskriften Teosofiska Rörelsen (Box 15019, 200 31 Malmö) som redigeras av Peter Bernin och Eva Moberg är ett specialnummer om reinkarnationsläran, byggt på Sylvia Cranstons och Carey Williams bok. Numret kostar 12:- (pg 444 58 09-9).

Brev till en sökare

Kära sökare!

Är du en människa som längtar efter något mer än det rent materiella, som dras till den andliga världen, men som inte känner dig tillfredsställd med det som de kristna samfundet erbjuder i fråga om ledning och hjälp?

Vad betyder i så fall det utslitna, ofta missbrukade ordet Gud för dig?

Har du gjort några egna andliga erfarenheter, letts fram av en ”guru”, genom läsning eller meditation, till den livsåskådning du nu har?

Vad vill du leva för? Hur vill du leva? Varifrån får du kraften som hjälper dig att växa som människa mot större helhet och harmoni?

Skriv om dina tankar och erfarenheter till *Gunnar Hillerdal*, som nu håller på med sin fjärde undersökning av religiösa erfarenheter, som ”vanliga” människor har gjort i vår tid. Hans adress är *Midvintervägen 3, 352 60 Växjö*. Brevet behandlas konfidentiellt. Undersökningen stöds av Religionssociologiska Institutet. Den är ämnad att till vissa delar publiceras i bokform under titeln ”Ande och

liv”. Uppgiftslämnarnas namn kommer ej att nämnas i publikationen.

För min del tror jag, att Gunnar Hillerdals fjärde undersökning är viktigast av dem alla. Den riktar sig inte liksom de föregående (”De såg och hörde Jesus”, ”I drömmen om natten” och ”Bönhörelse”, Proprius förlag) uteslutande till människor som har sin hemvist i de kristna kyrkorna, utan lika mycket till oss som går våra egna vägar till Gud.

Vi må kalla oss ”privatreliösa” eller ”nyandliga” eller helt enkelt ”sökare”, låt oss ta Gunnar Hillerdals utsträckta hand. Låt oss hjälpa honom att kartlägga de olika vägar som i våra dagar leder fram emot eller in emot den andliga världen, mot ett meningsfullt liv, mot den helhet som vi alla behöver.

För min egen del kändes det som en befrielse när jag fördes fram till tankarna hos Martinus, tystnaden hos Paul Brunton, uppmärksamheten hos Krishnamurti. Dina aha-upplevelser är kanske annorlunda än mina. Beskriv dem! Dela med dig till andra!

Dina andliga erfarenheter behöver

inte vara så märkliga för att väcka intresse. Du kanske i likhet med under-tecknad har haft några drömmar, fyllda av trygghet och värme, klara och ovanligt verkliga, känt dig förenad med Kosmos, blivit fylld av en översinnlig frid. Kanske du har någon ut ur kroppen-upplevelse som du skulle kunna beskriva. Brukar du lyssna till den stilla lilla rösten i ditt inre, som Eileen Caddy beskriver? Vad säger den dig?

Jag tror det är viktigt för oss, som nu söker oss fram på egen hand mot den andliga världen, att ta del av varandras erfarenheter. Det stärker oss i vår tro. Det ger oss mera trygghet och tillit. Skriv därför till Gunnar Hillerdal. Han väntar på brev. Hjälp honom att fylla boken *Ande och liv* med kunskap om den andlighet som nu växer fram mitt inne i materialismen men utanför de etablerade kristna samfundet. Uppge namn, adress och telefon. Du får vara anonym i publikationen.

Birgit Cars

ANDE OCH LIV

GUD ÄR ANDE säger Bibeln.

Vilka erfarenheter säger att vi lever ett andligt liv?

Kan och vill Du berätta kort om några som betydde mycket?

Denna undersökning vänder sig både till ”privatreliösa”, ”de nyandliga rörelserna” och till kristna inom kyrkorna.

Jesus lovade sända ”Hjälparen”, den heliga anden.

Tusen tidigare dokument hjälpte mig skriva tre böcker om särskilda erfarenheter, senast om ”Bönhörelse” (Proprius).

Inga namn publiceras, men jag svarar på alla brev.

Skriv till

Rektor Gunnar Hillerdal, Midvintervägen 3, 352 60 VÄXJÖ eller sänd material till Religionsociologiska Institutet, Klara V:a Kyrkogata 18 A, 111 21 Stockholm.

Multipla personligheter, multipla biologier

Offer för multipel (mångfaldig) personlighet visar häpnadsväckande prov på tankens makt över kroppen — med konsekvenser för oss alla.

Av D. Scott Rogo

Efter åratals försummelser börjar studiet av multipel personlighet (personlighetsklyvning) få ny vikt. Så sent som i fjol hölls den första internationella konferensen om ämnet i Chicago. Hösten 1985 hölls en andra konferens, finansierad av *International Society for the Study of Multiple Personality* och *Rush-Presbyterian-St. Luke's Medical Center* i Chicago. Mer än 200 uppsatser lämnades in.

Människor med multipel personlighet har alltid fascinerat. Fram till nu har de psykiatriker och psykologer som studerat dem koncentrerat sig främst på hur man åter skall integrera dem till hela personligheter.

Men Fates redaktion anser att konsekvenserna av den nya forskningen av allt att döma är de viktigaste vi har sett på årat. Denna forskning visar att tanken påverkar kroppen mycket kraftigare än någon tidigare har hävdad. Dessutom tycks dessa nya rön inte kunna vederläggas:

1. Att i samma kropp en personlighet kan vara högerhänt och andra vänsterhänta.
2. Att EEG-kurvorna från olika personligheter i samma kropp ibland är olika beroende på vilken personlighet som dominerar vid en viss tidpunkt.
3. Att en personlighet kan vara allergisk mot vissa ämnen, medan de övriga inte är det.
4. Att en personlighet kan behöva glasögon medan de andra inte gör det, eller behöver glasögon enligt annat recept.
5. Att en personlighet kan ha epilepsi medan de andra inte har det.
6. Att en personlighet ibland är färgblind och de övriga inte.

7. Att hos vissa diabetiker varje underordnad personlighet har olika krav på insulin. I ett fall såg det också ut som om en personlighet led av blyförgiftning, medan de andra inte gjorde det.

Man kan förstå att forskarna är försiktiga i sina påståenden, men de fakta de rapporterar tyder på spännande möjligheter beträffande vad våra psyken skulle kunna lära sig att göra med våra kroppar, om vi förstod oss på att kontrollera dem. Forskningen har hittills koncentrerat sig främst på de multipla personligheter-ns psykologi mer än på deras fysiologi.

Men om psyket ensamt kan avgöra om en människa behöver glasögon eller inte, är allergisk mot citrusfrukter eller inte, är mottaglig för narkos eller inte, är högerhänt eller vänsterhänt, är färgblind eller inte, så blir konsekvenserna uppenbara. Forskningen ligger i sin linda. Framtiden är uppenbarligen oerhört löftesrik när det gäller att lära oss hur psyket kan lära sig att kontrollera kroppen.

Doktor Bennett Braun är en ledande forskare på området multipla personligheter. För närvarande är han ordförande i *International Society for the Study of Multiple Personality*. För bara två år sedan bekräftade hans studier tidigare rapporter att olika personligheter ger olika EEG-kurvor. En italiensk psykiatriker rapporterade detta för första gången 1953. I början av sjuttiotalet fann doktor Arnold Ludwig och hans kolleger på Kentuckys universitet att EEG-data från två patienters underordnade personligheter klart avslöjade inbördes fysiologiska olikheter.

Doktor Brauns första försöksperson var en medelålders kvinna som

hette Jane. Hon hade från början sökt hjälp för att gå ned i vikt. Först så småningom blev det uppenbart att hon hade multipla personligheter.

Flera av hennes underordnade personligheter var mycket färgstarka: en tonårig flicka, en sexuellt manipulerande kvinna, en självförnedrande varelse som var helt upptagen av sitt utseende, ett spädbarn och flera andra. Med hjälp av hypnotisk suggestion kunde doktor Braun smälta samman de flesta underordnade personligheterna med patientens primära identitet.

I det här fallet var den ursprungliga patienten färgblind, något som bevisades med ett isokromatiskt färgblindhetsprov. Men när de underordnade personligheterna smälte samman var den nyintegrerade Jane inte färgblind.

Doktor Braun blev förbryllad över denna oväntade utveckling. Han bestämde sig för att se efter vad som egentligen skedde i huvudet på Jane och hennes underordnade personligheter. Han tog henne med sig till *National Institute of Mental Health* i Bethesda i Maryland, där man tog hennes EEG samtidigt som hon såg på en blinkande lampa, ett prov som är känt som visuellt framkallad respons. Det ökar tillfälligt hjärnans elektriska aktivitet och låter klinikern titta in i patientens psyke.

EEG tas av hjärnans elektriska aktivitet när den reagerar på ljuset, och en dator kan översätta kurvorna till en topografisk karta som visar vilka områden i hjärnan som tenderar att vara aktiva respektive överksamma under provet. (De aktiva områdena blir mörkare än de relativt sett lugnare.)

Topografiska kartor togs av fyra av Janes olika personligheter — och alla

fyra såg olika ut! Doktor Braun använde sig av hypnos och suggestion när han arbetade med Jane och integrerade dessa personligheter till en ny enhet, som var en stegrad version av hennes primära identitet. Den nya personligheten hade en topografisk EEG-karta som skilde sig från alla delpersonligheterna.

Senare kunde doktor Braun upprepa arbetet med en annan kvinnlig patient. Det märkliga med detta fall var att patienten var diabetiker, men att alla underordnade personligheter hade olika insulinbehov. En av dem såg också ut att lida av blyförgiftning, vilket de övriga inte gjorde.

Braun drog slutsatsen att de underordnade personligheterna i en multipel personlighet brukar vara lika olika varandra som en slumpvis utvald grupp bland dem som läser denna artikel. Han tar också upp problemet om hans resultat skulle kunna bero på hypnotisk suggestion och inte på äkta personlighetsförändring. Han säger att resultaten av omfattande experiment tyder på att hypnosen inte tycks ha påverkat den framkallade responsen i någon större utsträckning.

Ändå hävdar doktor Martin Orne, chef för avdelningen för experimentell psykiatri vid Pennsylvanias universitet och redaktör för *International Journal for Clinical and Experimental Hypnosis*, att terapeuterna oavsiktligt kan ha uppmuntrat utvecklandet av underordnade personligheter genom att på något sätt låta förstå att en sådan personlighet existerar.

Han klagar:

"Fler fall av denna störning har rapporterats de senaste tio åren än under hela den föregående världshistorien."

Hans anmärkningar tycks bara ha gällt de psykologiska påståendena. Samtidigt tycks han ignorera de avsevärda biologiska olikheter som rapporterats hos olika personligheter, och det är dessa fysiska olikheter som verkar så viktiga.

Första gången jag blev intresserad av de biologiska olikheterna mellan de skilda personligheterna hos en enda patient var när jag läste en intervju i *Los Angeles Times* med doktor Donald Schafer, fakultetsmedlem vid Kaliforniens universitet i Irvine. Doktor Schafer beskrev ett fall med en kvinna, hos vilken inte alla personligheter var mottagliga för narkos.

Jag fann skildringen så märklig att jag i juni 1985 ringde doktor Schafer och frågade honom om den. Han bekräftade inte bara fallet, utan berättade också för mig att detta fenomen var ganska vanligt i samband med multipel personlighet. Doktor Schafer beskrev ett fall med en patient som en av hans kolleger hade opere-

rat. Operationen hade visserligen sett ut att genomföras utan missöden, men efteråt klagade flera av personligheterna på att det hade gjort ont. Kirurgen hade mycket svårt att tro dem innan flera av personligheterna hade beskrivit operationen för honom i detalj. Deras beskrivning visade att om inte den dominerande personligheten hade vetat vad som skedde under operationen, så hade då åtminstone de gjort det.

Saken komplicerades ytterligare av att det blev nödvändigt med en operation till. Därför måste patientens terapeut kontakta alla personligheterna som kontrollerade henne och förklara problemet för var och en. Sedan beslöt de underordnade personligheterna att välja en, som fick ta emot narkosen för dem allesammans. Den uppenbara betydelsen av denna observation var inte så mycket att personligheterna var åtskilda psykologiska enheter, som att de också tycktes vara biologiskt åtskilda. När vi avslutade vårt samtal inbjöd doktor Schafer mig att vara med vid nästa sammankomst med hans studiegrupp vid *University of California Irvine Medical Center*. Där träffade jag ett tiotal terapeuter, som alla höll på att behandla fall med multipel personlighet, eller nyligen hade gjort det.

Jag förstod snart att denna störning är vanligare än någon kunnat vänta sig. Det var avslöjande att få veta hur besvärliga sådana fall kan vara för en terapeut, som finner att han behandlar upp till tolv "patienter" men bara får betalt för en. Det är inte att undra på att de fann det nödvändigt att samlas för ömsesidigt stöd.

Sedan jag lovat att behandla uppgifterna konfidentiellt, var terapeuterna villiga att tala om sina fall. De var i stort sett ense om att tre större fysiologiska egendomar är typiska för patienter som lider av multipel personlighet.

Den första gäller händerna. När det finns flera underordnade personligheter är det vanligt att vissa är vänster-

hänta och andra högerhänta. Detta slog mig som särskilt viktigt, eftersom höger- eller vänsterhänthet är ett relativt stabilt drag och inte lätt att ändra på. Det är inprogrammerat i själv hjärnans organisation.

Den andra är patientens allergiska reaktioner. Några patienter är våldsam och allergiska mot vissa ämnen, medan deras underordnade personligheter inte alls berörs av dem. Det är faktiskt inte sällsynt att en rivaliserande personlighet utsätter sig för ett sådant ämne och sedan överlåter kontrollen till den primära personligheten, som får lida konsekvenserna.

Den tredje gäller ögonen och synproblemen. En psykiatriker som jag talade med hade behandlat en patient som måste ha glasögon *förutom* kontaktlinserna, när en av hennes underordnade personligheter tog över.

I sådana fall är det alltid ett problem om dessa förändringar från personlighet till personlighet verkligen är biologiska eller bara psykologiska. Det visade sig dock att erfarenheterna hos denna grupp terapeuter inte skilde sig särskilt från de erfarenheter som rapporterats av andra kliniker.

Doktor Braun publicerade till exempel 1983 en analys av flera fall av multipel personlighet i *American Journal of Clinical Hypnosis*. Han diskuterade en patient som var allergisk mot citrussaft. Allergin drabbade patientens alla personligheter utom en.

"Om denna patient åt en apelsin och fortsatte att kontrollera kroppen tillräckligt länge för att hinna smälta frukten", skrev Braun, "så drabbades systemet inte av några negativa effekter. Om han å andra sidan släppte ifrån sig kontrollen för snart blev resultatet ofta kliande utslag och blåsor. Om den personlighet som *inte* var allergisk mot citrus återtog kontrollen, upphörde klådan... som om han hade tagit antihistamin. Om denna personlighet behöll kontrollen tillräckligt länge försvann blåsorna mycket snabbare än om andra per-

DROPPAR AV DIS OCH ELD en ny bok av Denis Lindbohm

En sällsam självbiografi i vilken författaren skildrar hur han under sin barndom fick en gudsuppenbarelse som gav svaret på den eviga gåtan varför det finns så mycket ondska och lidande i vår värld, trots tesen att Gud är god, kärleksfull och barmhärtig. Sedd genom ett barns ögon blev gåtan klart genomlyst av kosmisk strålgång och alla varför besvarades.

Sätt in kr 48:- på postgiro nr 63 46 41 - 5
betalningsmottagare PSI-CIRKELN
och boken kommer per post inom några dagar.

sonligheter kontrollerade kroppen. Eftersom den fysiologiska skadan redan var skedd blev resultatet dock bara att läkandet gick snabbare, inte att patienten plötsligt tillfrisknade som genom ett trollslag."

En annan av doktor Brauns patienter hade en personlighet som var "dödligt allergisk mot katter". När hon direkt konfronterades med en katt började ögonen och näsan att rinna, och hon fick andningssvårigheter och klåda.

"I en annan personlighet kunde hon sitta och leka med en katt rätt länge, och inte ens om katten klöste och slickade henne såg hon ut att få någon allergisk reaktion."

Doktor Braun fann ett fall där en personlighet var svårt epileptisk, fast de underordnade personligheterna verkade symptomfria. Senare kom han underfund med att de konkurrerande personligheterna faktiskt drev patienten in i ett anfall för att tvinga honom att släppa ifrån sig kontrollen över kroppen.

Enligt doktor Brauns erfarenhet är de reaktioner man ser mest de som lätt kan manipuleras med hypnos. Detta gäller särskilt hudåkommor, allergiska reaktioner och även anfall. Han antyder att hypnos och självhypnos kan vara en gemensam faktor i de biologiska fenomenen hos personer som lider av multipel personlighet. Många terapeuter och forskare tror till och med att multipel personlighet är en form av självhypnos.

Om detta är förklaringen till de biologiska fenomen som ibland uppträder i samband med multipel personlighet, så måste självhypnos kunna uträtta mycket mer än psykologerna vanligen erkänner. Kan man till exempel hypnotiseras till att inte behöva glasögon? Till att bli färgblind? Till att inte vara mottaglig för narkos? Till att förändras från högerhänt till vänsterhänt? Till att få olika diabetesreaktioner? Även om man kallar det självhypnos, så tycks de multipla personligheterna påvisa vilka effekter människans psyke kan

ha på hennes kropp, i en utsträckning som man tidigare inte insett.

Och detta är förvisso bara början. Så vitt vi vet har det inte gjorts något systematiskt studium av på vilka områden de olika personligheternas fysiologi kan skilja sig åt. Vi har ett intryck av att det som hittills rapporterats bara är de uppenbara saker som terapeuterna råkat uppmärksamma. Och dessa terapeuter har i sin tur inte varit särskilt intresserade av att undersöka biologiska olikheter i detalj. Deras uppgift har bara varit att bota sjukdomar.

Sådana biologiska olikheter måste studeras och om möjligt analyseras. Även om dessa patienter uppenbarligen behöver terapeutisk hjälp så kan vi alla dra nytta av att de används som försökskaniner. De skulle bland annat kunna lära oss något värdefullt om kroppens läkande. Om man kan bli fri från till exempel epilepsi bara genom att gå över från en personlighet till en annan, eller från närsynthet, eller från diabetes, så behöver vi förstå de mekanismer som verkar.

Några forskare förstår redan detta. I en intervju med Daniel Goleman i *New York Times* sade doktor Frank Putnam, psykiatriker vid *National Institute of Mental Health* och ledande forskare på området:

"Den multipla personligheten erbjuder oss ett särskilt fönster till de psykosomatiska sambanden. Med en multipel personlighet kan man bedriva forskning där kroppen är konstant samtidigt som personligheten skiftar, och då kan man få ordning på hur psykiska tillstånd påverkar kroppen."

Doktor Putnam nämner exemplet med en patient som reagerade normalt på ett lugnande medel i en personlighet, men inte alls påverkades av det i en annan.

En sak som aldrig kan göras är naturligtvis att upprepa de traumatiska upplevelser som från början klöv personligheten. Störningen tycks vara en psykisk anpassning till outhärdliga

omständigheter vanligen i barndomen, någon gång mellan tre och åtta års ålder. Doktor Braun säger att omständigheterna vanligen inbegriper övergrepp "som ni inte skulle tro på". Patienter han studerat har fått hänga utanför fönster, har tvingats bevittna hur en människa mördats och styckats, har begravts levande och har utsatts för sexuell sadism.

Doktor Braun säger att "övergrepp av det slag som leder till multipla personligheter är vanliga och oförutsägbara, och omväxlar med kärlek... Fadern eller modern kan vara kärleksfull den ena stunden och ett monster ett ögonblick senare."

Ju värre övergreppen har varit, dess fler personligheter brukar framträda. Doktor Putnam menar:

"Det tycks finnas en gräns för hur många traumatiska upplevelser en viss personlighet står ut med... Det är som om varje personlighet vore en buffert, och när den fylls måste en ny personlighet skapas."

Hur fruktansvärda orsakerna till den multipla personligheten än är så styrker det biologiska bevismaterialet att psyket har en revolutionerande förmåga att påverka kroppen. Det återstår att se om vetenskapen kan komma på ett sätt att utnyttja denna förmåga produktivt. I vilket fall som helst verkar det mycket viktigare att studera detta än att bara ta reda på hur hjärnan och psyket kan splittras och sammanfogas igen.

Med tillåtelse återgivet från den amerikanska tidskriften *Fate*, december-numret 1985.

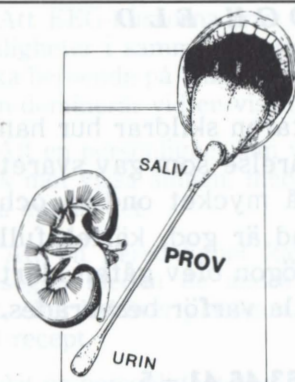
Översättning GUNNAR GÄLLMO.

HEJ! VILL DU FÖRNYA DEJ SJÄLV?

Bygga upp Din hälsa, ha bättre miljö, meningsfullt jobb och många vänner? Beställ vårt medlemsbrev med massor av tips för en tia från

Infoteket

Postgiro 714 44-4 el. tel. 040-635 63

BÄTTRE HÄLSA GENOM
BIOKINESIOLOGI

VET DU HUR MAN FÖREBYGGER SJUKDOM?

Det finns olika sätt att uppnå Hälsa och Harmoni. Ett av dessa går via den alternativa medicinen. Om Du inte mår riktigt bra — HÖR AV DIG! Vi testar fram homeopatiska medel, örtpreparat, kroppsövningar och affirmationer som passar just Dig i din nuvarande situation. Dessutom ger vi massage och akupressur samt utför tarmsköljningar, allergi- och toxiditetstester (ex. amalgam). Vi står även till tjänst vid rökavvänjning och avstressning. Är Du frisk men vill förebygga sjukdom ger vi undervisning i Kroppsbalansering och Biokinesiologi i små grupper.

Ring och beställ tid redan i dag!

PANAKEA

Tel.tid tisd., torsd. 8-10

Tidsbeställning månd., onsd., fred. 8-10

Tel. 08-758 94 20 el. 56 18 74

Edith Södergran

TRIUMF ATT FINNAS TILL...

Vad fruktar jag? Jag är en del utav oändligheten.

Jag är en del av alltets stora kraft,

en ensam värld inom miljoner världar,

en första gradens stjärna lik som slocknar sist.

Triumf att leva, triumf att andas, triumf att finnas till!

Triumf att känna tiden iskall rinna genom sina ådror

och höra nattens tysta flod

och stå på berget under solen.

Jag går på sol, jag står på sol.

Jag vet av ingenting annat än sol.

Tid — förvandlerska, tid — förstörerska, tid — förtrollerska,

kommer du med nya ränker, tusen lister för att bjuda mig en tillvaro som ett litet frö, som en ringlad orm, som en klippa mitt i havet.

Tid — du mörderska — vik ifrån mig!

Solen fyller upp mitt bröst med ljuvlig honung upp till randen

och hon säger: en gång slockna alla stjärnor,

men de lysa alltid utan skräck.

Ur *Septemberlyran* (1918)

Odödlighetsproblemet

Stockholmsbiskopen Krister Sten-dahl, som kanske är en hyvens teolog, f d professor vid Harvard som han är, gör i sin nyutkomna bok "Meningar" (Verbum) uttalanden mot kristendo-mens lära att själen är odödlig. Så här skriver han: "Hela den kristna tradi-tionen att tala om själens odödlighet håller på att närma sig sitt slut. Bi-beln är inte intresserad av odödlighe-ten. Uppståndelsen är inte svaret på frågan vad som skall ända när man dör."

Men flera företrädare för våra da-gars svenska kristendom har trätt fram och tillrättaviserat biskopen, sägande att visst har kristendomen i alla tider förkunnat att själen är odöd-lig.

Och i kyrkans trosbekännelse heter det ju att "vi tror också på de dödas uppståndelse och ett evigt liv".

Många religioner har förkunnat människans odödlighet, fastän kris-tendomen i vår tid är vag när det gäl-ler att svara på frågan vad ett liv efter detta egentligen skulle innebära.

Förr tänkte sig de kristna att *hela* människan, kropp och själ, var odöd-lig. Numer talar de mest om *själens* odödlighet. Det är kanske en rimli-gare föreställning.

Men är själen odödlig?

När man diskuterar denna fråga, måste man inse att man med "själens odödlighet" kan mena olika saker. För att kunna föra ett hyfsat resone-mang måste man bestämma vad man menar.

Man kan mena att den *fullständiga, individuella själen* är odödlig,

att *någonting av själen* är odödligt, exempelvis en personlighetskärna, att *själens botten*, som kanske är den universella själsubstansen, den-samma hos allt levande, är tidlös och därmed odödlig;

att själen *fortlever* efter döden, un-der en begränsad tid, och

att själen *aldrig någonsin skall dö*.

Det är viktigt att man i seriösa dis-kussioner skiljer mellan dessa olika former av tänkbar odödlighet — det finns säkert fler — så att man vet vad man talar om.

I diskussioner utan filosofisk kvali-tet blandas de olika odödlighetsbe-greppen samman, så att ingen kan

veta vad det egentligen är som dryf-tas.

Många som uttalar sig om (den indi-viduella) själens odödlighet avser egentligen dess (möjliga) *fortlevnad* efter döden — och stöder sig kanske på nära-döden-upplevelser, klärvoa-janta personers iakttagelser vid döds-bäddar och fall av reinkarnationstyp. Men om det skulle vara så att själen lever vidare efter den fysiska krop-pens död, så innebär ju inte detta med nödvändighet att själen aldrig kan dö! Till sist kanske medvetandet ändå slocknar som en låga, när ljuset brin-ner ut, eller upplöses i en högre verk-lighet, som när droppen förenar sig med havet.

Men om det nu skulle vara så att (den individuella) själen inte bara överlever döden, utan faktiskt också är odödlig, måste den då inte alltid ha funnits? Innebär inte odödlighet att något existerar *med nödvändighet*? Och måste det inte då med nödvän-

Ill. Charles Adkinson

Religionsfilosofen Hans Hof säger — enligt referat i SvD 18 januari och 3 februari — att han är överty-gad om att det finns något i oss som överlever döden. Vi kommer i kontakt med detta i djup medita-tion och i kontemplativ bön. I vårt allra innersta, i själva kärnan av vår varelse, där kan vi möta evig-heten, menar Hof.

Han säger också att i ljuset av mystikernas erfarenhet är verklig-heten en levande helhet. Och allt liv i denna helhet rör sig kring ett centrum, det innersta i verklig-heten. Verklighetens centrum är också mitt livs centrum. I detta centrums stillhet, tystnad och tota-litet bor det vi kallar Gud. Och där bor det vi kan kalla vårt gudsjag. Detta Guds och människans ge-mensamma centrum är vårt livs källa och mål.

Det har sagts att hoppet om en personlig odödlighet är den mest typiska av alla önskeföreställ-ningar som människan har. Kan-ske är det så. Jag har några egna tankar om döden, vilka också kan vara önskeföreställningar. De bygger på den välkända idén om droppen och havet. Jag tänker mig att när döden inträffat, finner min själ — liksom varje annan själ — att den är utanför kroppen. Per-sonligheten är intakt. Jag har kvar mig själv. Men nästan genast som jag upplever att kroppen där nere inte är jag och att min själ inte längre finns där, känner jag mig också främmande för den person-lighet som jag var, tycker att jag egentligen är *mycket mer*. Jag är inte en så begränsad person som den där var, vilken bar mitt namn. jag är *större*. Och medan jag upple-ver mig som allt större, börjar jag inse att mitt sanna jag är univer-sum självt. Mitt medvetande flyter ut, det förenar sig med världsmed-vetandet, blir samma som det. Jag är världen! Jag är skaparen och det skapade. Jag är allt som funnits, finns och skall finnas.

SM

dighet alltid ha funnits? Kan man tänka sig att något som alltid varit icke-existerande, vid en viss tidpunkt blir till och då begåvas med egen-skaper att inte kunna upphöra att fin-nas till?

Det är knappast lätt att föreställa sig att du och jag alltid har existerat (i en rad olika former). Det är kanske lättare att tro att vårt och allting an-nats *innersta väsen* är odödligt, men att det som är du och jag med våra speciella gränser och egenskaper har en början och ett slut i tiden.

Man kan tänka sig att den indivi-duella själen är knuten till en bestämd fysisk kropp och är just den kroppens medvetande och att när kroppen upp-hör att fungera, då försvinner medve-

tandet från den. Kropp och själ är då oupplösligt förenade, och döden inne-bär slutet för oss som enskilda indivi-der med våra karakteristiska drag. Samtidigt kan man tänka sig att trots allt *något* av oss lever vidare så att den individuella själen visserligen till sist bleknar bort men att vår *väsens-grund*, i vilken den individuella per-sonligheten lever sitt egenartade liv, är tidlös och därmed odödlig — samt densamma för allt levande.

SM

Nässköljare

"pranayamaförberedelserengörare" portabel healer, mot förkylning och luftföroreningar ger effekten av 20 min andningsövning på 1,5 min, gam-mal yogaövning med salt vatten, lätt att göra, bruksanvisning.

STH: Drottningg 71, Östgötag, 22 eller ring 0157-611 73

Kriya Babaji

Praktiska lektioner i BABAJIS KRIYA YOGA

med inspelat föredrag av den odödlige mästarens lärjunge Yogi Ramaiah ges på Medborgarhuset (Stockholm) sal 302, 6/4, 20/4 och 4/5 kl. 18.00. 20 kr/lektion

Egen fält medtages

Har Du levt tidigare?

Jag kan hjälpa Dej att

MINNAS TIDIGARE LIV

Mina kunder har haft stor glädje av detta då de fått

- Nya perspektiv och ny kunskap
- Förnyad livsenergi
- Förståelse för reaktioner som beror på händelser i tidigare liv
- Känna igen sina närmaste från annan tid

KONTAKTA

SUNNA CRONSTEDT

08-33 27 64

Zonterapi

Healing

Örtmedicin

Chakrabalansering

08-56 20 18

Kostrådgivning

Bantning

Örtkosmetik

Vitaminer & mineraler

PERSONLIGHETSUTVECKLING

NLP—terapi

Symbol drama - inre bilder

HELANDE METODER

Reiki

Chakrabalansering

Individuella sessioner - enstaka eller med uppföljning.

Annika Waldenström 08 - 84 54 84 T Mariatorget

Ta vara på alternativmedicinens kunskaper!

Av Bengt Friberg

Den så kallade alternativmedicinen är ett rikt fält av olikartade terapier och metoder utanför skolmedicinen och den traditionella vården. Den gemensamma nämnaren är helhetssynen på människan, där miljön, livsföringen och psykiska/andliga faktorer beaktas på ett helt annat sätt än inom den etablerade vårdapparaten.

Att alternativmedicinen är på väg, det finns det idag många säkra tecken på.

I slutet av 1984 tillsattes en parlamentarisk utredning, den så kallade alternativmedicinkommittén, med en rad preciserade direktiv. Den har nu snart hunnit halvvägs och ska avge sitt huvudbetänkande 1988. Dessförinnan kommer flera delbetänkanden rörande speciellt viktiga områden. Ett har redan kommit och behandlades av riksdagen förra året, angående injektion av naturmedel, och därefter står kiropraktik och hälsohem i tur.

Ett projekt som kommittén redan slutfört, i samarbete med statistiska centralbyrån, är en undersökning av svenskarnas erfarenhet av och inställning till alternativa terapier och metoder. Omkring 20.000 personer har ingått i kartläggningen och utgör ett representativt urval av befolkningen. Det visade sig att 22 % själva har haft erfarenhet av någon form av alternativ behandling. En enkät som denna grupp har besvarat visar på mycket positiva erfarenheter.

På frågan "Är den alternativmedicinska behandlingen värd pengarna?" svarade exempelvis 77,4 % ja (11,5 % vet ej, 11,1 % nej). Detta alltså trots att ingen ersättning utgår från försäkringskassan för sådan behandling. En intressant tabell visar hos vem de "allra först sökte hjälp för detta/ dessa besvär". Endast 1/3 hade direkt sökt sig till alternativ behandling, och det stora flertalet hade alltså i första hand vänt sig till den konventionella vården via sjukhus, distriktsläkare/sköterska, företagshälsovård eller privatläkare.

På frågan vilket/vilka besvär man sökt alternativ behandling för, dominerar svaret värk/smärta i rygg och höft mycket kraftigt (60 %) följt av värk/smärta i skuldror, axlar, ben, knän etc. Då förstår man också lätt att kiropraktik (i statistiken sammanförd med naprapati/osteopati) dominerar nästan lika kraftigt (53,6 %) bland svaren på frågan "Vilken typ av alternativ behandling sökte du?". Detta stämmer nog också tämligen väl med allmänhetens föreställningar. Kiropraktik är den "moderna klassikern" bland alternativen.

De vanligaste besvären var därefter huvudvärk/migrän (30 %) — här anges ungefärliga tal — allmän trötthet/sömnbesvär (30 %) följt av eksem/hudutslag (25 %) oro/ångest (20 %) mag/tarmbesvär och astma/allergier. Däremot hade ytterst få sökt alternativa vägar för sjukdomar som diabetes, hjärtbesvär, gallsten/njursten och cancer — vilket knappast heller är ägnat att förvåna.

Här vill jag dock erinra om att psykoterapi vid exempelvis cancer gjort stora framsteg under senare år: healing, avspänning, positivt tänkande och så kallad visualisering, baserad på den amerikanske forskaren Carl Simontons metod. De danska psykoterapeuterna Hanne Røschke och Claus Bülow har nyligen uppmärksammat i Sverige för sina resultat. De menar att cancer ofta utvecklas efter det att patienten själv beslutat att "ge upp", oftast efter en svår livskris. Deras arbete syftar till att medvetandegöra och bearbeta dessa upplevelser och därmed åter väcka patientens livsvilja och förmåga till självläkning. Dessa former av psykoterapi medför givetvis en förändrad syn inte bara på cancer och dess uppkomst utan också på andra traditionellt icke-psykosomatiska sjukdomar.

Näst efter kiropraktik/naprapati/osteopati hade de flesta sökt sig till homeopati/natur- eller örtmedicin

(18,1 %) akupunktur (17,2 %) och zonterapi/akupressur (9,8 %). Något som förvånade mig var att hälsohem (2,3 %) vegetarisk diet (1,9 %) och fasta (0,4 %) fick låga siffror. Den viktiga förklaringen tror jag är att intresset för dessa ting är långt större än det antal personer som verkligen prövat och konsekvent omsatt dem i praktiken. Där är för övrigt ofta där problemet ligger när det gäller alternativ: det krävs ett ganska stort mått av medvetenhet, vilja och självdisciplin för att ändra inte bara tänkesätt, utan framför allt livsstil och inarbetade, ofta skadliga rutiner och ovanor.

Det är här de stora hälsovinster finns att hämta: genom ändrade vardagsvanor och attityder — inte genom utbyggnad av hälso- och sjukvården (även om det finns sektorer som kan behöva förstärkas).

På den brännande frågan varför man valde att söka hjälp just hos alternativen, dominerar två kategorier starkt: ej hjälpta av/ej nöjda med sjukvården (47,7 %) och rekommendationer av släkt och vänner (47,5 %). Ett ej föraktligt antal har dock hamnat där av nyfikenhet (19 %) eller som "sista halmstrået" (17 %).

Nå resultaten då?

Eftersom nära 80 % ansåg behandlingen vara värd pengarna, är svaren ganska givna och fördelar sig så här: besvärsfri 37 %, bättre/något bättre 34 %, bättre efter behandling, sedan åter sämre 11 %, oförändrad 11 %, sämre 1,3 % och andra svar 6 %. På frågan om det förekommit felaktig eller orättvis behandling svarar 92,8 % nej för alternativ behandling (2,5 % ja, 4,7 % vet ej) och 56,6 % nej för sjukhus/läkare (31,1 % ja, 11,8 % vet ej).

I ljuset av dessa siffror framstår skolmedicinarnas myckna och vaga tal om felaktig och/eller skadlig behandling och obestyrkta resultat inom alternativmedicinen mest som okunighet och som propaganda och för-

svarsmekanismer. Naturligtvis återstår mycket att göra för att mera objektivt verifiera olika resultat och metoder, men denna enkät är en god början. Människors egna omdömen och erfarenheter ska inte underskattas eller nedvärderas som ofta sker. På vårdområdet bör de spela en avgörande roll.

Alldeles särskilt tydligt blir detta när det gäller själva bemötandet av de vårdsökande: inte oväntat är de tillfrågade mycket mer positiva på den här punkten till alternativen (nära 90 % gott bemötande) jämfört med den vanliga vården (cirka 35 % gott).

Vad beträffar dem som inte hade någon personlig erfarenhet av alternativmedicin, svarade 44 % ja på frågan om de kunde "tänka sig" att söka sig till någon alternativ vårdform. Det innebär att sammanlagt drygt 65 % av befolkningen är klart positiv till alternativmedicin, med eller utan egen erfarenhet. 16 % var tveksamma, och 16 % svarade nej. Av de sistnämnda var det dock bara en tredjedel (alltså omkring 5 % av hela antalet) som var klart negativa. De andra var antingen kärnfriska och behövde ingen vård alls eller går till doktor eller sjukhus av gammal vana.

Resultatet av denna grundliga och omfattande undersökning måste betraktas som anmärkningsvärt. Om nu patienternas egna vårdbehov och önskemål ska stå i centrum (enligt både lagen och kommitténs direktiv) ger dessa siffror klara belägg för vart vi är på väg.

En annan undersökning visar att också läkarna ställer sig förvånansvärt positiva till de mer beprövade alternativen — 72 % är för akupunktur (som smärtlindring) 62 % för kiropraktik och runt 50 % för hälsokost.

För 30 år sedan klassades fotspecialister, logopeder, talpedagoger och psykoterapeuter som "kvackare" (utredningen om kvacksalveri år 1952). Idag finns de i den etablerade vården, och knappast någon rynkar på näsan åt dem. På samma sätt kommer det nog att gå med kiropraktorer, akupunktörer, naprapater och andra inom den alternativa medicinen i en snar framtid.

Det är viktigt att vi ger effektiv och kvalitativt högtstående vård åt dem som det etablerade systemet verkligen kan hjälpa. "Radiodoktorn" Peter P. Heinemann skriver i en artikel i Läkartidningen 20/86 att *en fjärdedel* av de vårdsökande har en naturvetenskapligt definierbar och därmed behandlingsbar sjukdom och att vi naturligtvis måste kunna hjälpa dessa och sträva efter att alltmot förfinna vår metodik och förbättra våra resultat. Han tillägger att också den stora majoritet av alla som söker vård, tre fjärdedelar eller kanske ännu fler, vilka fått en sjukdom som ingen doktor kan

Zonterapi är en form av alternativmedicinsk behandling. Foto Per Frisk.

hjälpa, också behöver hjälp.

För att nu kunna hjälpa alla behöver sjukvårdssystemet i Sverige förändras och utvidgas så att det även omfattar mycket av det som idag betecknas som alternativmedicin. Som det idag är slukar den stora majoriteten vårdsökande ökande resurser till ingen nytta och ibland till skada.

En patient med ryggbesvär åkte ut och in på sjukhus i 12 år och fick 25.000 tabletter innan hon efter kiropraktisk behandling fick effektiv hjälp och blev bra. Exemplet är kanske extremt vad siffrorna beträffar, men annars är liknande fall legio, för att inte tala om alla psykosomatiska åkommor. Mänskligt och medicinskt sett är det vanvård, och ekonomiskt är det misshushållning.

Vi har varken rätt eller råd att längre försumma den väldiga mängd kunskaper och erfarenheter som ryms inom alternativen. Beprövade och enligt människors uppfattning fungerande alternativ borde snarast förvandlas till behandlingsmetoder inom sjukvårdens ram, med ersättning från sjukkassan.

Läkare och annan sjukvårdspersonal, som har ett svårt och stressigt arbete, vore i hög grad själva betjänta av en sådan utveckling. Då kunde de avlastas en stor mängd patienter som de inte har rimliga förutsättningar att hjälpa, och i stället få ägna sig åt den behandling och vård de är utbildade för. Resurser skulle då också frigöras för eftersatta, rent medicinska specialiteter. Vi hör och läser nästan dagli-

gen om hur tusentals patienter står i kö för livsviktiga operationer (starr, höft, hjärtats kränkskär o s v).

Samtidigt borde även den reguljära läkarutbildningen i högre grad inriktas på helhetssyn, läkare-patient-relationer och förebyggande vård.

Det är varje sannings öde att förlöjligas innan den blir accepterad, sade läkaren och humanisten Albert Schweitzer. Därmed inte sagt att alla alternativ är sanna.

Ärlig och fördomsfri prövning måste vara en riktig väg att gå.

Prestige, skråanda och sekterism skadar både patienterna och samhällsekonomin.

En av landets kunnigaste och mest erfarna kiropraktorer, Kurt Malmberg i Stockholm, utkom i fjol med en bok med den betecknande titeln "Chiropraktik-samhälle-förtryck" (Stiftelsen SAMUU, Box 15026, 104 65 Stockholm). Kunskaperna och litteraturen på detta område är i Sverige mycket magra. Intresserade har här ett välkommet tillskott. Boken innehåller relativt fristående avsnitt, med allmänt hållna utblickar, bitande samhällskritik, historik och mycken konkret och ny information om kiropraktisk teori och praktik.

Anm. Fil.kand. Bengt Friberg har studerat språkvetenskap, filosofi och idéhistoria. Han arbetar f n som lärare på Kursverksamheten vid Stockholms universitet.

Ole Torvalds

IBLAND VILL VI GE

Ibland vill vi ge
och känna och förstå.
Inte bara se,
men närmas. Och nå.

Vill att vi engång fick
närmas en vemsomhelst,
närmas och se hans blick
i hetsen från ångest frälst.

Ville engång få ge
en så enkel skänk
som till exempel att le
från en spårvagnsbänk.

Ur *Ointagligt land* (1942)

WU-WEI

— bara sitta och gräset växer av sig självt.

Av Bengt Petersen

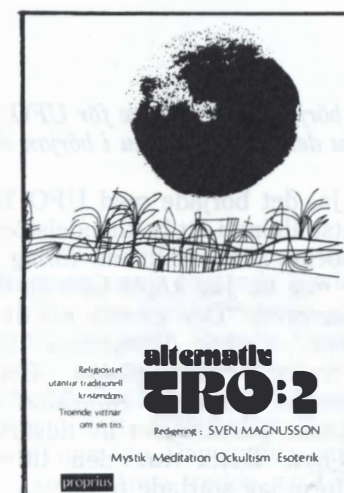
Wu-wei är ett centralt begrepp i den kinesiska — företrädesvis taoistiska — filosofin. Det är också en viktig del av zenfilosofin. Zen uppstod ju först när buddhismen nådde Kina. Wu-wei kan närmast översättas med att icke-handla. Det ska dock inte tas i betydelsen absolut passivitet. Det som avses är att avstå från handlingar som går mot naturen, att inte göra något som inte är naturligt och spontant. Vi bör lära oss den ädla konsten att ingenting göra och att låta saker och ting hända. Naturen kommer då att *se till* att allt kommer på sin rätta plats. Det är ungefär som när vi i za-zen inte ingriper i vår andning, utan låter den finna sin egen rytm. Vi stoppar också våra tankar genom att undvika att involveras i dem. Chuang-Tsu har sagt att det är som att försöka stoppa ett eko genom att skrika *till* det.

Alan Watts skriver: "Thus wu-wei as not forcing is what we mean by going with the grain, rolling with the punch, swimming with the current, trimming sails to the wind, taking the tide at its flood, and stopping to conquer." Man upptäcker mycket av wu-wei genom att iaktta naturen. Det sägs att denna princip att följa med i naturens rytm och att ge efter upptäcktes när man iakttog hur om vintern vissa starka grenar brast under tyngden av snön, medan de vekare kvistarna och örterna böjde sig och gav efter så att snön sålunda föll till marken. Denna princip om eftergift är en viktig del i japanska sporter som judo och aikido. I judo besegrar man motståndaren genom att ge efter så att denne faller på sin egen styrka. *Do* är beteckningen för konstarterna och *ju* betyder just eftergift.

Jag har själv funnit att denna princip, wu-wei, också verkar i det dagliga livet. Det allra bästa och finaste i livet kommer oftast till en när man slutat att söka efter det och nått en grad av icke-handlande. Då kanske man finner just den bok man behöver. Eller man möter en människa som har ett viktigt budskap till en. Läsarna kan säkert fylla i av egna erfarenheter. Hur och varför livet fungerar på detta sätt kan väl ingen riktigt förklara, det väsentliga är bara att det händer när *vi* inte handlar, när vi är öppna och "tomma" och kan se och ta emot.

Za-zen är i mångt och mycket en övning i wu-wei. En övning i att inte göra något, att stoppa egots febrila aktivitet och att låta naturen, i detta fall vår egen sanna natur, komma till uttryck. Och det är just denna form av passivitet, som är den stora stötestenen för de flesta. Men många har säkert märkt att när vi har börjat att få vårt handlande och pratande ego att tystna och vara stilla, *då* händer det något.

Det är först när vi förmår acceptera det som är *just nu* som vi når fram till ett sant icke-handlande. Att öva za-zen ser jag som ett radikalt accepterande av att så här är det just nu, i just detta förbiglidande ögonblick. I nästa sekund är allt annorlunda. Att allt förändras accepterar jag också. Jag förändras i detta accepterande. Jag står mitt i livets vindar, vatten och gräs och *låter* allt komma till mig, bara tar emot det med öppet sinne. Jag försöker inte fånga eller hålla kvar. Jag låter vindarna blåsa, vattnen rinna och gräset grönska och växa. Jag är i vindarna, i vattnen, i gräset. Jag är.

Två böcker

alternativ TRO

med artiklar ur SÖKAREN
har utkommit på

proprius

Bok 1 berättar om buddhism och hinduism, samt något om islam, baha'i och sufi.

Bok 2 behandlar bl a mystik, meditation, ockultism, esoterik samt ovanliga former av kristen tro.

"Böckerna bör läsas också av oss som är aktiva i Svenska kyrkan. De hjälper oss att ta de nyreligiösa rörelserna på allvar."

Sten Rodhe i Lundastiftet

"... en både angelägen och välkommen bok".

Bo S. Hammar i Kvällsposten

ALTERNATIV TRO: 1 80:- (snart slut)

ALTERNATIV TRO: 2 80:-

inkl. moms

Finns i bokhandeln och många bibliotek

Även hos förlaget PROPRIUS, Värtavägen 35, 115 29 Stockholm.
Tel. 08-60 96 02.

En troende blir skeptiker

Intervju med Willy Wegner

Hur började ditt intresse för UFO? Det var ju det ämnet som du i början drogs till.

— Ja, det började med UFO 1965. En utställning i ett bokhandelsfönster av böcker från Biilmans förlag lockade mig in. Jag köpte George Hunt Williamsons "Den glemte vej til planeterne", Cedric Allinghams "Rumskib fra en fremmed planet", George Adamskis "Ombord i rumskibe" och dessutom 4-5 nummer av tidskriften UFO-nyt. Detta var den litterära plattform jag startade från.

— Sedan dröjde det inte länge förrän jag kom i samspråk med några arbetskramarer om UFO. De var också intresserade och ville gärna veta mera — och så bildades en liten UFO-studiecirkel på Nørrebro i Köpenhamn.

— De böcker jag köpt gick laget runt. Vi klippte också artiklar om UFO ur tidningar och följde ivrigt med rymdfartens våldsamma utveckling. Men det var inte nog för oss. Vi ville veta mera. Därför vände vi oss till några av dem som fanns upptagna med namn och adress i UFO-nyt, för vi antog att från organisationen Skandinavisk UFO Information, SUFOI, som gav ut denna tidskrift, måste vi kunna få nyheter.

— Resultatet blev ett sammanträffande med två personer som på den tiden var mycket aktiva inom SUFOI, John Petersen och Børge Jensen. De berättade och visade ljusbilder. De besvarade vänligt och utan att blinka våra otvivelaktigt mycket naiva frågor. Då vi gick hem den kvällen, kunde vi inte låta bli att då och då kika upp mot den stjärnklara himlen. Vi hade blivit riktigt snyggt indoktrinerade!

Kan du beskriva den danska UFO-miljön på den tiden?

— I mitten av 60-talet var den i otroligt hög grad präglad av en enda person, den legendariske amerikanen

George Adamski. SUFOI, som hade bildats 1957 av officeren H. C. Petersen, hade Adamski som sin stora auktoritet. Det hade förstås förekommit meningsmotsättningar inom organisationen, och små grupper, som kände sig mera dragna till den s k Keyhoe-linjen, hade brutit sig ut, men det var Adamski-anhängarna som utgjorde huvudströmningen inom den danska UFO-rörelsen. Vad Adamski sa, ansågs vara lika med sanningen om de flygande tefaten. Därför var de nyheter från utlandet som SUFOI presenterade alltid i överensstämmelse med Adamskis lära.

— Idag verkar det helt otroligt att så många människor helhjärtat kunde tro på Adamskis evangelium. Han hade mött människor från Mars och Venus — ja, varför inte? Han hade varit i närheten av månen och på främmande planeter — naturligtvis! Och när Adamski berättade om städer på månen, ja då var det städer på månen! Ifall vetenskapsmän och andra kritiker hävde upp sin röst och sa att Adamski bara var en fantast, så berodde det naturligtvis på att vetenskapen ville dölja den storslagna sanningen för mänskligheten: vi var ännu inte mogna att se sanningen i ögonen. Adamski representerade det goda!

Var stod du själv på den tiden?

— Jag får nog betecknas som en halvljummen, naiv Adamski-anhängare. Men vad kunde man eljest vara, om man ville vara med där det hände något i de danska UFO-kretsarna? UFO-nyt var genomsyrad av Adamskis ande. Men lyckligtvis rycktes jag loss ur detta mentala Adamski-ghetto. Genom en ny medlem i vår studiecirkel öppnades dörren till stora världen. Han visade oss flera olika tidskrifter, och jag började snart att prenumerera på den engelska Flying Saucer Review och den amerikanska APRO Bulletin, och för övrigt också Sökaren. Jag arbetade mig

också igenom åtskilliga populärvetenskapliga verk, och jag fick en viss distans till UFO-tron och blev av med mitt Adamski-komplex.

— Två starkt bidragande orsaker till min ökade skepsis var utvecklingen inom den s k Orthon-rörelsen och en observationstur i Hareskoven, som jag deltog i och där en UFO-kontakt påstods ha ägt rum.

Vill du berätta mer om det?

— Jag och flera av mina vänner läste UFO-nyt på grund av de upplysningar tidskriften gav om Universal Link och Orthon-rörelsen. Primus motor i förmedlingen av dessa informationer i danska UFO-kretsar var folkskolläraren Børge Jensen, först under pseudonym i UFO-nyt, sedan under eget namn.

— Många minns säkert Orthon-rörelsen på 60-talet. Den samlade sig kring mediala budskap från en dansk droskchaufför och blev rätt så känd genom en domedagsprofetia vilken ledde till att man byggde en "atom-säker" bunker vid Borup på Själland, där de troende skulle samlas vid den nära förestående världsundergången. (Material från denna rörelse har på svenska utgetts av förlaget Parthenon.)

— Allt detta var en olycklig utveckling inom den danska UFO-rörelsen och ledde till mänskliga tragedier för några av de inblandade — upplösta äktenskap och ett självmord. Men en kort tid innan denna utveckling på allvar tog fart, var jag tillsammans med fyra vänner på en UFO-observationstur i Hareskoven strax norr om Köpenhamn. Vi var utrustade med kikare och kameror, men några UFO:n såg vi inte till.

— Men på vägen hem hände något! Vi stannade uppe på en liten höjd — ett kaotiskt ställe där en höststorm hade vält och brutit sönder träden inom ett stort område. I den snöklädda skogen tog vi en vilopaus. Me-

Den danske bibliotekarien Willy Wegner utgav under en tid tidskriften Skeptika. Nu är han redaktör för Para-nyt.

dan jag satt på en låda, drev de andra omkring på måfå.

— Det var bitande kallt, och de flesta av oss ville fortsätta till bilen, men ett par av deltagarna var borta. Vi ropade på dem, men fick inget svar. Litet senare kom de tillbaka. En av dem, som sade sig vara mycket sjuk, kom springande som en gasell ut ur skogen. Han påstod senare att han blivit mentalt kontaktad av rymdmänniskor och frågade oss om vi inte hade sett ett orangefärgat sken.

— Jag fick intrycket att de där två försökte få oss andra att tro på en uppdiaktad kontaktberättelse. Jag lät mig inte ryckas med, utan reagerade negativt, och kontakten mellan mig och de andra, som varit med på utflykten, upphörde. Till bilden hör också att jag blev erbjuden "speed" av en av deltagarna (vilket jag avböjde). Det är en drog som är mer känd under namnet preludin. Den verkar stimulerande och främjar en känsla att man är betydelsefull.

— Hur det sedan gått för de där människorna, vet jag inte så mycket om. En är visst sedan länge förtidspensionerad, en började läsa teologi, en slog sig på något nyreligiöst och en är död. Den femte, jag själv, blev skeptiker!

Var detta den avgörande vändpunkten, då du övergick från att vara "troende" till att bli skeptiker?

— Nej, så stor betydelse hade det inte. Min utveckling till skeptiker var i stället en långsam process. Men jag började bli självkritisk. Vid den tiden höll jag ofta föredrag om UFO. En kväll på väg hem från ett sådant föredrag började jag fundera. Var nu allt det som jag stod och sa — UFO-berättelser och -teorier — hållbart vid en

närmare prövning? frågade jag mig. Jag genomgick mitt manuskript grundligt och sorterade bort en del. Det som återstod var egentligen bara fraserna "God afton, nu skall jag prata om UFO..." och "Tack för i afton". Det som lågt däremellan var i stort sett en pinsam historia, och jag hoppas att man idag har glömt mig i det sammanhanget.

— Under en tid var jag också med i SUFOIs organisationsapparat, men det var ingen lätt uppgift — SUFOI var, och är kanske fortfarande, en tung dam att dansa med. Jag föredrog därför att arbeta ensam eller tillfälligt tillsammans med andra i små, informella grupper.

— Ett av mina projekt var att göra en översikt över den danska UFO-litteraturen genom åren, inte bara böckerna, utan också i så stor utsträckning som möjligt vad som skrivits i dags- och veckotidningar. Arbetet resulterade 1972 i "Dansk ufo-litteratur 1946-1970", en bibliografi som utgavs av Institut for Folkemindevidenskab vid Köpenhamns universitet. Det tog omkring två år att genomföra projektet.

Men det fanns vid den här tiden också något som hette Dansk ufo Center!

— Det är riktigt! I början av 70-talet startades Dansk ufo Center. I cirka ett års tid höll vi på med att utarbeta ett frågeformulär som skulle användas vid UFO-undersökningar. Vi hade ambitionen att insamla rapportmaterial, som kunde bearbetas i dator. Men det tröttnade vi ganska snart på. Till sist insåg vi det absurda i att lägga anekdotiskt material på data, som om det vore fråga om nyktra fakta.

— I stället fortsatte jag, i stort sett ensam, att samla in gamla trycksaker om UFO från UFO-rörelsens pionjärtid, utfyllt med föreningsprotokoll, brevväxling mellan ufologer, bandinspelningar och annan uforalia. Det mesta av detta material har jag fortfarande i min ägo. Dansk ufo Center var inte, som många trodde, en UFO-organisation, utan ett UFO-arkiv. Det uppstod som en naturlig utveckling efter arbetet med bibliografin.

— Efter 10 år nedlades efter moget övervägande Dansk ufo Center. Dels tycktes det inte finnas behov av den service jag kunde erbjuda, dels låg nya och spännande utmaningar och väntade. 1980 startade jag och Jens Laigaard tidskriften Skeptika.

— Jag kommer i håg en anmälan av Skeptika i svenska AFUs nyhetsblad nr 22, 1981. Där antyddes det att jag var sur på de danska ufologerna och därför nu hade blivit skeptiker. Men så var det inte. Självfallet var det litet förargligt att material som insamlats under tio års tid, skulle spridas för vinden, och självfallet var det förargligt att behöva makulera de omkring 10.000 kartotekskorten på grund av att de var oupplösligt förbundna med samlingen. Men det var nu inte detta som fällde utslaget. Första gången jag gav uttryck för min skepsis var redan 1971 i en artikel om spökraketer, ett ämne som åter är aktuellt i svenska och danska UFO-kretsar. Senare, 1977, skrev jag den lilla boken "Däniken i søgelyset". Året efter höll jag ett skeptiskt föredrag på konferensen "UFO '78" om Bermuda-triangeln.

— Jag kommer ihåg att vid det sistnämnda tillfället var det en fin äldre dam — på den tiden välkänd astrolog i

Foto taget av Willy Wegner under en utflykt i Hareskoven.

Danmark — som ville fotograferas tillsammans med mig och hennes väninna före föredraget. Hon hade också tidigare sänt mig en artikel om den legendariska triangeln. Den handlade om fångstarmar som höjde sig upp ur vattnet och drog ned badgäster i havet!

— Efter föredraget blev jag utskäld och fräntogs heder och ära. De arg-sinta damerna underströk att de själva hade varit i Florida och blickat ut över Bermudatriangeln med fasa och förfäran. Jag tror aldrig att det där fotot som togs någonsin blev insatt i deras album.

I Margaret Sachs "The UFO Encyclopedia" kan man läsa att du säger: "UFO-gåtan kommer aldrig att lösas!" Vad menar du med det?

— Bland de UFO-intresserade har det alltid gällt att finna det slutgiltiga beviset för att vi får besök från andra planeter. Men vad som skall gälla som bevis är en individuell bedömning. Några har känt sig övertygade på grund av mängden av UFO-rapporter. Det var den typen av övertygade och entusiastiska personer som satte igång UFO-rörelsen. Deras syfte var att gemensamt övertyga hela världen, först om att vi har besök från världsrymden, därefter om att de själva inte var några dårar. Det förlöjligande de som marginalgrupp blivit föremål för, har satt sina djupa spår. Det är idag den djupare orsaken till den utbredda UFO-paranoian som in- nefattar män i svart, CIA-agenter och tystnadsgruppen för att nu nämna några inslag. Dessutom var pionjärtidens UFO-intresserade djupt bekymrade på grund av atombombshotet — ett i sig självt sympatiskt drag, men det gav utslag i all sköns rymdbud-

skap med pekfinger från våra icke-jordiska rymdbröder. Det var den pseudoauktoritet som de UFO-intresserade försökte sätta bakom sitt arbete.

— SUFOI startades i denna anda. Idag anses SUFOI av några vara en skeptikerorganisation. Detta påstås av dem som fortfarande följer den gamla linjen med Adamski som auktoritet. Men inte är de några skeptiker! Ledande personer inom SUFOI har under senare år strävat efter en vetenskaplig attityd och slagit fast att tanken att en del UFO:n är rymdskepp från andra planeter bara är en av många möjligheter. Men tyvärr dryftas inte så många andra hypoteser i UFO-nyts spalter. Var finns exempelvis de psykologiska aspekterna? UFO-nyts redaktion lutar sig lugnt tillbaka och spanar ut över himlen, medan man skriver om UFO, avslöjar en och annan falsk UFO-rapport samt följer med i astronomi och rymdfart. Skall detta tolkas som ett inre hopp att vi inte är ensamma i universum? Och döljer man detta hopp med en aura av falsk forskarinriktning? Under den senaste tiden har man sett UFO-nyts spalter kryddade med kuriösa och uttjatade gamla UFO-historier från galenskapens allmänning — för att undvika medlemsflykten? Men det ser ut som om UFO-nyt har stora ekonomiska problem idag. Satte man in de kiosktaktiga inslagen för sent?

— Det är ufologernas framfart genom åren som har övertygat mig om att UFO-gåtan inte kommer att lösas — åtminstone inte så länge det finns ufologer. De blåser hela tiden liv i ballongen, och de gör gemensam sak med en sensationshungrig press och

en handfull profitjagande författare. UFO-gåtan kommer att fortsätta att vara vid liv, eller också dö bort, men den kommer inte att lösas. Det har de UFO-intresserade själva sört för.

Men det finns olika hållningar bland de UFO-intresserade, även i Danmark.

— Ja, vi har ju bland andra ifologerna. De anser att en del av UFO:n kan identifieras som interplanetariska flygande objekt — IFOn! Ofta hävdar ifologerna att de vet detta, bland annat med hänvisning till informationer som erhållits från så kallade kontaktpersoner, alltså människor som påstår att de haft kontakt med rymdvarelser. Genom sitt arbete försöker ifologerna att sprida denna sanning. De vill gärna övertyga andra om att vi inte är ensamma i universum, utan får besök från andra planeter. I Danmark representeras ifologin av föreningen Dansk IGAP (International Get Acquainted Program). Deras språkrör är tidskriften UFO-kontakt och deras auktoritet George Adamski.

— Ufologerna å andra sidan menar att de UFO:n som man efter kompetent undersökning inte kan finna någon rationell förklaring till, är genuina UFO:n. Att det skulle röra sig om farkoster av utomjordiskt ursprung anses (åtminstone officiellt) bara vara en av flera möjligheter. Genom att insamla, registrera och analysera rapporter om UFO-fenomen, vill ufologerna medverka till att lösa den så kallade UFO-gåtan och sprida kännedom om gåtans existens. Denna hållning representeras i Danmark av SUFOI.

— Ifologin har funnits i Danmark ända sedan de första UFO-föreningarna såg dagens ljus. Under de första åren förekom en hel del inre stridigheter — några önskade följa en mer teknisk linje, den så kallade Keyhofalangen, andra föredrog en mer filosofisk-religiös linje, det var den så kallade Adamski-falangen. Men grunden, att de flygande tefaten hade utomjordiskt ursprung, var det i början enighet om.

— 1965 skedde en avgörande brytning mellan de två falangerna, och de UFO-intresserade delade sig i IGAP och SUFOI. IGAP fortsatte den ursprungliga ifologiska linjen, som hade varit SUFOIs sedan slutet av 50-talet med Adamski som den stora förebilden. SUFOI gled långsamt över på en mer teknisk linje, men var fortfarande ifologisk i sin grundhållning. SUFOI sökte efter vetenskapsmän som man kunde stödja sig på, och man ville gärna få erkännande för pionjärarbete som springpojkar åt vetenskapen.

— Sedan J. Allen Hyneks bok "UFO — dokumenteret" hade kommit på danska, blev Hynek SUFOIs nya förebild. Han var veten-

skapsman, astronom, och hade under tjugo år varit amerikanska flygvapnets konsult i UFO-frågor. Hynek var nu "omvänd" och hade själv en UFO-grupp i stöpsleven.

— 1977 tog man inom SUFOI steget fullt ut och godtog bland annat Hyneks definition av UFO: "Med ett UFO menar vi ett oidentifierat flygande föremål vars väsentliga kännetecken är att det efter noggrann undersökning, gjord av kompetenta forskare, inte kan förklaras som varande något känt, naturligt fenomen." Vidare tillkännagav SUFOI att man betecknade de många observationsrapporterna som ett viktigt vetenskapligt forskningsunderlag. Därmed hade SUFOI tilldelat sig en ufologisk roll.

— Men det har under åren varit många återfall i ifologi inom SUFOI och i UFO-nyt.

— Vad IGAP-folket beträffar, så kör de vidare i de gamla hjulspåren, säger att de står för sanningen och att George Adamski hade rätt. Numer tycks IGAP dock mest ha en inätvänd aktivitet — man gör inte så mycket väsen av sig utåt.

(IGAP torde ha 600-700 medlemmar och SUFOI uppemot 1.500.)

Din tidskrift Skeptika är nu nedlagd. I stället ger du ut något som heter Para-nyt. Är du inne i en ny utveckling?

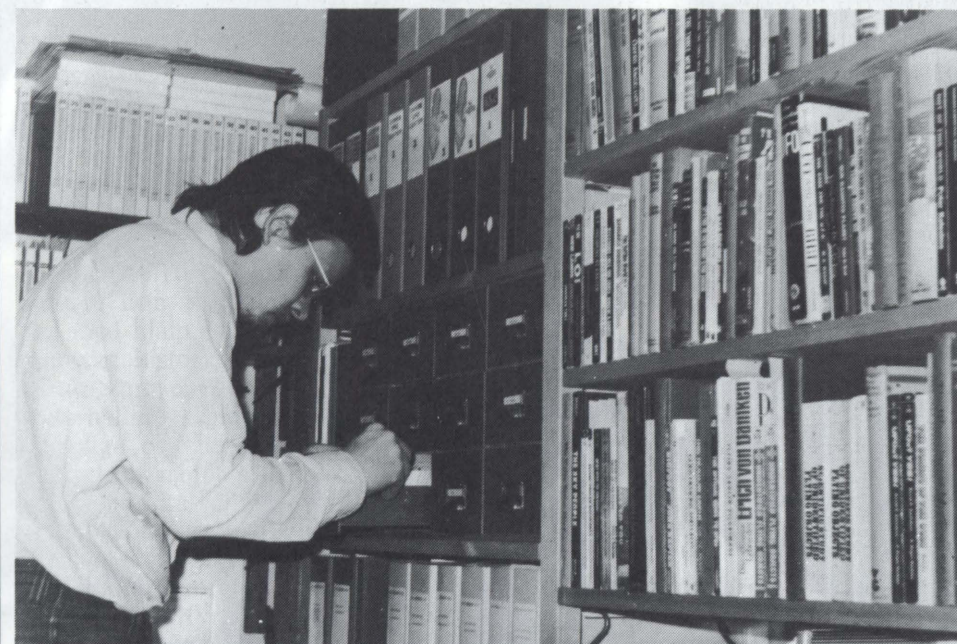
— Både ja och nej! Det var svårt att få Skeptika att gå runt ekonomiskt. Endast kritiska tidskrifter med internationell spridning kan överleva om de skall bära sig själva. Men jag var också rädd att Skeptika skulle bli alltför etablerad och därmed en black om foten och att den skulle bli ett slags medlemsblad för "frälsta" skeptiker. Med Para-nyt arbetar jag återigen ensam och endast tillfälligtvis tillsammans med andra.

Vad lägger du in i begreppet skeptiker?

— Att vara skeptiker är att ha en tvivlande och kritisk hållning till omvärlden och sig själv. En skeptiker bör enligt min mening akta sig för att falla i vi-allena-vet-fällan, utan vara öppen och mottaglig för nytänkande samtidigt som han bör vara beredd att ändra sin uppfattning. Å andra sidan bör skeptikern gärna vara skarp och provocerande, men helst med en glimt i ögat.

— Jag anser att skeptiker inte bör sluta sig samman i skeptikerföreningar, för om de gör det, riskerar de att gå i samma fälla som sina motståndare och bli sekteriska och missionerande.

— Sekterisk skepticism förekommer inom den etablerade vetenskapen. Dess företrädare överdriver sin sak betydligt. Men vid sidan om förstenade vetenskapsmän finns dess bättre också mer framsynta forskare, som även de representerar veten-

Willy Wegner: — Många människor vill absolut ha en förklaring till allt mellan himmel och jord. Men jag kan utmärkt väl leva med att det finns saker som förblir oförklarade — det är en del av livets krydda.

skapen och gör den till något som är dynamiskt och i ständig förändring.

— I vissa slutna intressegrupper är skeptiker ofta ett skällsord. Men jag kallar mig gärna skeptiker. Och jag förhåller mig skeptisk även till skeptiker! Min skepsis är bred, och jag försöker undvika selektivitet i min skepsis. Jag ger gärna plats för det osannolika och till synes omöjliga —

konstruktiv fantasi är en god sak. Jag ser gärna att gränsen mellan det fiktiva och det faktiska hålls flytande på bästa anarkistiska vis.

— Det enda som verkligen kan göra mig förbaskad och tränga bort min känsla för humor är när en del människor eller grupper åberopar sig på sanningen och vill frälsa oss andra stackare. Det finns ingen sanning!

Tarotkort/pendlar/kristallkulor

Genom oss kan Du beställa tarotkort/spåkort med beskrivning på svenska eller engelska. Vi säljer även pendlar och kristallkuior (svensk beskrivning) samt litteratur om tarotkort. Om Du vill veta mer ber vi dig skicka 6 kr i frimärken och Du får vår broschyr med kort historik och beskrivning av våra produkter.

Mystery House

Box 64, 150 32 Stallarholmen, tel 0152-430 20

Kvigärde Kursgård

Nästa gång Du ska hålla kurs, gör det på Kvigärde. Kvigärde ligger utanför Gnesta, alltså 6 mil söder om Stockholm. Det är tilläckligt litet för att bara hysa en kurs i taget, och det ligger lagom isolerat för att man ska få vara ifred.

Kvigärde är ett billigt alternativ

För visning och information

Kontakta

SUNNA CRONSTEDT

08-33 27 64

En kvinna i en pingstförsamling håller upp Bibeln och visar att det är den hon tror på. Men Gunnar Ståldal tycker att humanism är en bättre idé än bibeltro. Foto Lars Epstein, Pressens Bild.

Gunnar Ståldal

Varför humanism?

Antag att någon säger till sitt barn: "Gör nu som pappa säger — annars kommer ingen jultomte till oss i år!" Hur skall man bedöma denna uppfostringsmetod? Själv anser jag detta hänvisande till en imaginär gestalt från den nordiska folktron vara opraktiskt, oetiskt, oestetiskt.

1) Det är opraktiskt. Det finns bättre sätt att lära barn samarbeta än att ljuga. Och i längden förlorar man på att ljuga även om lögnen har de bästa syften. Man förlorar i trovärdighet, vilket drabbar de delar av ens budskap som verkligen är angelägna.

2) Det är oetiskt. Lögn är nästan alltid fel. Bortsett från särfall då man ev. kan rädda en människas liv genom osanning, så är det en sorts etiskt axiom att man inte skall ljuga och inte låtsas veta något som man inte vet. Bara när man har säkra bevis

av något slag skall man säga att man vet något.

3) Det är oestetiskt. Det är osnyggt att bygga allvarliga resonemang på tomt prat.

Nu menar jag att lika fel som det är att dra till med jultomten, lika fel är det att hota eller locka med "Gud" eller något annat andeväsen.

Ingen av oss vet något om Guds ev. existens eller hans egenskaper eller hans ev. avsikter med universum. Under nationalromantikens tid skrevs många betraktelser och psalmer som handlade om Guds speciella plan med just Sverige (av bl a J. A. Eklund och Manfred Björkqvist) men ett ögonblicks eftertanke säger oss att varken dessa båda herrar (som var biskopar) eller någon annan gärna kunde veta om Sverige hade en plats i Guds världshistoriska handlande. De

använde helt enkelt gudens namn för att ge ökat eftertryck åt sina egna politiska värderingar. Och detta måste fördömas såsom varande oetiskt och oestetiskt. Bortsett från att det i sig är fel att utnyttja en fiktiv "Gud" för sina egna syften, så får det ödesdigra konsekvenser. Det förhindrar i värsta fall en seriös debatt om de frågor samtalet gäller. Det anses nämligen i vida kretsar ofint att kritisera texter med religiöst innehåll. Den som klär sina resonemang i religiös språkdräkt, skaffar sig så en sorts immunitet som tillåter honom att sprida hur mycket falskt djupsinne som helst utan att någon vågar ingripa. (Vi har en gång i Sverige haft en lysande skribent som inte tog sådana hänsyn — hans namn var Herbert Tingsten. Läs t ex hans undersökning "Gud och fosterlandet"!)

Någon kanske nu invänder: Ja men vet vi inte en hel del om Gud? Han har väl talat genom Bibeln? Detta är något som religiösa personer påstår, men som de aldrig lyckats bevisa, lika litet som muslimerna lyckats bevisa att Gud talar genom Koranen eller mormonerna att Gud talar genom Mormons bok. Att en sak påstås dag efter dag i tusen år eller mer är inte detsamma som att påståendet är sant. För vi vet vi numera — tack vare religionshistorisk forskning — att det är en religiös mångfald som återspeglas i Bibeln, att många av dess berättelser är myter och legender, inlånade från Israels grannfolk, att många s k Jesus-ord inte är autentiska utan är församlingsteologi samt att åtskilligt av det som berättas om Jesus är mera dikt än sanning.

Att med den kunskapsbakgrunden än idag påstå att Bibeln är sann och kan användas som bindande auktoritet i vår tids frågor måste anses vara utomordentligt ohederligt. Men detta är vad som sker på alla nivåer i svenskt kyrkoliv idag. När ärkebiskopen tillfrågas om kyrkans syn på äktenskap mellan homosexuella, så bläddrar han i sin bibel och hittar tre ställen som alla fördömer homosex, och han anser sig vara bunden av dessa ställningstaganden. (I en tidningsintervju strax efter sin utnämning till ärkebiskop sade Werkström för att han måste lyda Bibeln och Guds Ord i första hand även om det innebär att han bryter mot svensk lag!)

I predikningar, i konfirmandböcker och naturligtvis i katekesen citeras bibelord, lösryckta ur sitt sammanhang, som argument för ställningstaganden i aktuella etiska frågor. Detta sker varje vecka över hela landet.

I tidningen Tempus medverkar en präst, Christian Braw, som anser sig veta Guds syften med sexualdriften. Han menar också att enda sättet för Sverige att återfinna sin identitet är att återvända till religionen!

I USA går fundamentalismen framåt. Denna rörelse kallas ibland kreationism, ibland evangelikalism. Den betraktar humanism, ateism och kommunism som sina och därmed USAs huvudfiender. Den har starkt stöd av president Reagan. Enligt Reagan är det fundamentalisterna som utgör grunden till USAs styrka. Denna rörelse är ganska ointresserad av miljövard, social rättvisa, fred på jorden. Man väntar helt i enlighet med Jesu ord på en nära förestående världskatastrof, då ändå allt skall utplånas, varefter de troende skall uppväckas till evigt liv hos Gud och alla andra till evigt liv i helvetet. Idag sitter fundamentalister och evangelikaler vid spakarna i USAs bombflyg och i kontrollrummen i Pentagon.

Den svenska pingströrelsen, som till skillnad från de äldre frikyrkorna

går framåt, låter idag utbilda sina evangelister i Amerika. Ibland får vi besök av karismatiska förkunnare från USA; mest känd är Billy Graham. Han predikar om en gud som utfärdar lagar som människan måste lyda, annars blir hon straffad. Grahams språk är "kärvt, manligt, nära nog brutalt. Hans tal är hårt, fritt från humor. Den stämning han skapar, bl a med hjälp av en rad bisarra och groteska historier, är ibland kuslig, nästan som en deckare i branschen underhållningsvåld. Kaosmakterna är påtagliga och helvetet är inte långt borta från någon enda av oss åhörare..." Citat ur boken "Billy Graham i Göteborg" av Sigbert Axelson, Carl R. Bråkenhielm, Anders Jeffner och Thorleif Pettersson (nr 13 av Svenska Kyrkans Kulturinstituts skriftserie, Verbum Dialog) sidan 56.

Billy Graham och hans trosfränder undviker noga att ta upp sådana problem som luftföroreningar på grund av tät biltrafik, förgiftningen av våra vattendrag, dåliga arbetsmiljöer etc. Inte heller nämner de något om de stora livsmedelsbolagens kamp om råvarorna, som ju ökar världssvälten i stället för att avskaffa den. Tog de upp sådana problem, skulle församlingen kunna bli intresserad av att ställa de multinationella bolagen och politikerna mot väggen. I stället talar Graham om egendomliga, tänkta hot som insektsangrepp, klimatförändringar, översvämningar av typ syn- dafloden. Det enda viktiga, enligt Graham, är den enskildes omvändelse och att han sedan ber till Gud och läser Bibeln varje dag.

Över hela världen sprider de amerikanska fundamentalisterna tidningen Plain Truth, som helt enligt Bibeln rekommenderar att man agar sina barn.

Skall man förhålla sig neutral till sådan förkunnelse? Kan man tolerera att en förkunnare i vår tid använder irrationella övertalningsmetoder?

Jag vägrar att vara neutral både till den amerikanska väckelsekristendomen, som snart kommer att skölja över oss via satellit-TV, och till alla försök att återinföra Luthers lilla katekes som en sorts norm för svenska ungdomar och till idén att den svenska obligatoriska skolan skall vila "på kristen grund".

En rörelse som använder skräckpropaganda och som hotar med fiktiva tänkta katastrofer i stället för att seriöst ta itu med de reella faror som hotar mänskligheten, kan inte kräva att bli behandlad med silkesvantar.

En gång under mellankrigstiden skrev den franske kulturskribenten Julien Benda en bok som hette *Klerkernas förräderi*. Den var inte i första hand ett angrepp mot prästerna utan mot hela gruppen intellektuella i Europa som försummade sin uppgift att

Lektor Gunnar Ståldal, teolog och gymnasielärare i religionskunskap och filosofi, är en av de mest aktiva humanetikerna och kristendomskritikerna i Sverige. Han är flitig skribent i tidskriften HFF-Eko och har även några gånger medverkat i Sökaren.

kritiskt granska och varna allmänheten för de olika totalitära rörelser som växte fram. Just nu tycker jag det är angeläget att alla humanister och alla som sätter värde på rationellt tänkande sluter sig samman för att avslöja alla flumrörelser som hotar vår andliga frihet.

Men vad har du då att sätta i stället om du tar bort religionen?

Svar: *humanitet och rationalitet*. "Identifiera dig själv med de andra. Som de, så jag. Som jag, så ock de. Därför döda inte och ge inte anledning till att döda", sa Buddha ca 500 år f. Kr. Liknande uttalanden har gjorts av Konfucius i Kina och av de stoiska filosoferna i Romarriket. *Humanitet* bygger på ömsesidighetsregeln: gör inte mot andra det du inte vill att de skall göra mot dig.

Med *rationalitet* menas att man vågar använda sitt eget förnuft. Från religiöst och pseudovetenskapligt håll får man ofta höra att vårt vanliga vetande är bristfälligt och måste vika för eller kompletteras med ett "högre" vetande, vad nu det kan vara. Faktum är dock att vi människor genom att systematiskt göra iakttagelser och experiment samlat en massa värdefull kunskap. Vi vet t ex att om man borstar tänderna regelbundet, så är risken att få karies mindre än om man missköter munhygien. Genom att upplysa barn och ungdomar om detta har vi på några decennier nästan halverat kariesfrekvensen i Sverige. Detta är ett av flera hundratusen exempel på hur långt man kan komma genom att använda sitt förstånd. Vi vet numera att det är skadligt att aga barn och att bemöta barn ironiskt och nedlåtande. Vi vet att barn som får uppleva rent spel lär sig rättvisa och att barn som tas på allvar lär sig självförtroende. Detta vetande är naturligtvis inte något heligt vetande. Ingen nu levande människa kan säga att alla "sanningar" inom fysik, biologi och psykologi kommer att stå sig i flera hundra år. Men mycket av det som forskningen kommit fram till är väldigt pålitligt, och även den mest uttalade skeptiker förlitar sig på den moderna fysiken varje sekund av sitt vakna liv. (Varanda människa är säker på att om man slår kokhett vatten över handen, så bränner man sig, om man ramlar ut från fjärde våningen i ett hus, så slår man sig osv.)

Det finns alltså något som heter *vetande*, och det som gör vetenskapens resultat så pålitliga är att de först har varit hypoteser vilka kritiskt granskats på alla upptänkliga sätt. Först sedan hypoteserna stått sig gentemot förnuftets granskning, godtas de som vetande. Darwin skriver i sin självbiografi att han upptäckte att det var lätt att förbise sådana fakta som stred mot hans hypoteser. Därför gjorde han till en vana att i en särskild anteckningsbok notera allt som möjligen kunde tala emot hans älsklingsidéer. Och detta är numera en självklar princip för all forskning. Helt anorlunda förhåller det sig med religionerna och de "alternativa" läkemetoderna. Här undviker man att pröva teorierna mot verkligheten, eller också rapporterar man bara fall med lycklig utgång, medan man förtiger allt som inte stämmer med teorin. Inom religionen anses det rentav "opassande" att kritiskt granska dogmerna. Förr brändes de som ställde obekväma frågor på bål. Idag får de lite diskret veta att "har man inget positivt att komma med så kan man väl lika gärna hålla mun".

Jag känner många humanister som avstår från att kritisera religionerna av humanitära skäl. "Mellan skål och vägg" kan de nog hålla med mig om allt, men de tycker att de troende är så få att de inte kan göra någon skada. Men så är det inte. I USA, världens supermakt nr ett, har fundamentalisterna mycket stort inflytande. Deras tro på en nära förestående världsundergång kan fungera

som en självuppfyllande spådom. I Sverige drabbas vi inom kort av den elektroniska kyrkan med frälsning via TV. Närradion domineras redan nu av religiös förkunnelse av underhaltigt slag. Av statskyrkans präster uppger hälften att de tror på "allt precis som det står". Det innebär att de bejakar katekesens ord att vårt förstånd blivit förmörkat genom syndafallet och att vi därför måste lyda Guds ord utan att kritiskt pröva det. Sedan har vi gruppen som tror på astrologi, scientologi etc.

Till sist: en granskare har frågat mig om man inte lever ett torftigt och glanslöst liv om man bara får tro på det som vetenskapen har bevisat. Svaret är att en rationalist kan tillåta sig hur många religiösa och andra upplevelser som helst. Han kan ha drömmar både på natten och mitt på ljusa dan. Men han utger inte sina drömmar och sina fantasier för att vara *vetande*. Det ordet reserverar han för sådant som är nogt prövat och som ändå stått sig. Allt det andra får tills vidare vara vad det är: *fantasier*.

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från
TEOSOFISKA SAMFUNDET –
PASADENA

Pris 60:– för 6 nr/år. Skriv gärna och begär ett gratis ex. till Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

Sannolikheten att livet skulle ha uppstått av en slump är jämförlig med sannolikheten att ett stort konversationslexikon skulle uppstå genom explosion i ett tryckeri.

Biologen Edwin Conklin

KURSPAKET I FRIGÖRANDE
ANDNING o. POSITIVT TÄNKANDE
OM NAMAHA SHIVAYA-SÅNG
I VÄSTERÅS
LÖRDAGAR kl. 16.00-17.00
För närmare information kontakta
RAM's Andningsterapi,
tel. 021-30 20 66.

Distant healing

*Center för Helhetssyn
och Healing*

*Box 117
391 21 Kalmar*

NATURICA
Korpberget
870 40 LUNDE

ÖRTKOSMETIKA

Skriv eller ring 0612-305 56

GRUNDKURS:

Du lär dig att göra salvor, kräm,
massageolja, tvål, tandkräm m m.
Kurser i Stockholm, Föllinge, Svanö
VÅREN -87

FORTSÄTTNINGSKURS:

Du lär dig att arbeta med de
verksamma ämnena i örterna.
Vi gör lotion, munvatten, salvor,
sololja, inhaleringsmedel m m.

P *Institutet för Psykoterapi*

Trädgårdsgatan 23 252 24 Helsingborg 042-18 08 45
St Södergatan 8 B 222 23 Lund 046-13 56 00

SOMMARGRUPP PÅ VEN 6-10/7

Vi inbjuder dig till en spännande vecka på VEN – den underbara ön utanför Landskrona mellan Skåne och Danmark. Här får du möjlighet att arbeta med dig själv tillsammans med likasinnade enligt samma metoder som Turkietgruppen här bredvid.

Priset är mycket lågt: 1.950:- vilket inkluderar frukost, lunch, middag och logi.

Ledare för bägge grupperna: Nenne Holm & Bertil Gyllensten, båda erfarna psykoterapeuter vid institutet.

För 3:e året 2-17/5

14 dagar i mindre ASIEN för djup personlig utveckling

Du får möjlighet att arbeta med:

- ☐ frigörande andning
- ☐ meditation
- ☐ gestalt- och kroppsterapeutisk metod
- ☐ genomarbetningar av icensättningar i nuet för frigörelse

Vi arbetar tillsammans vid Turkiets medelhavskust.

Kostnad: 5.900:-, vilket inkluderar logi & frukost, flygresa t.o.r. Köpenhamn – kursort vid kusten

Phil Bosmans

Försona dig med livet

För att bli lite lycklig,
få lite himmel här på jorden,
måste du försona dig med livet,
med ditt eget liv, sådant det är nu.
Du måste sluta fred med ditt arbete,
med människorna omkring dig,
med deras fel och brister.
Du måste vara glad över din man, din hustru.
Även om du kanske vet nu
att du inte har mött den idealiske mannen,
inte den idealiska kvinnan! (Jag tror inte de existerar!)

Du måste sluta fred
också med din plånboks begränsningar,
med ditt ansikte – som du inte har valt själv –
med ditt hus, ditt hem, dina kläder,
med dina egna livsvillkor –
även om allt hos din granne
är så mycket bättre och vackrare.

Försona dig med livet!

Till svenska av Lennart Karstorp

Ur "Kära medmänniska" (Bernces 1986).

Bengt Stern missbrukade tabletter i tio år, tog sig sen i kragen, blev frisk och verkar nu som terapeut. Foto Rolf Peterson, Reportagebild.

Öppet brev till Bengt Stern

från Pia Hellertz

För två år sedan deltog Pia Hellertz i Bengt Sterns kurs MÖT DIG SJÄLV på Näs slott i Lerum. Några månader därefter utgav hon en mycket kritisk kursutvärdering i häftet "Är det nästa kärlek eller...?", som bekostades av socialförvaltningen i Örebro. Häftet innehåller också ett genmäle från Bengt Stern samt ett "värderingsförsök" av Bo Edvardsson, som är lektor i psykologi vid Högskolan i Örebro och forskare i socialt arbete.

Sökaren publicerar här en något förkortad version av Pia Hellertz synpunkter, vilka har formen av ett öppet brev till leg.läk. Bengt Stern, och vi frågar: Vad hände sedan? Vilka följder fick brevet? Ändrade Bengt Stern sina metoder något, eller går han fortfarande på som förut?

Käre Bengt,

Innan jag gick Din veckoslutskurs, hade jag ett halvtimmeslångt telefonsamtal med Dig och fick ett positivt intryck. Jag tyckte att Du var en färgstark, livsglad och entusiastisk person. Du skickade mig en hög informationspapper, som jag läste igenom.

När det gäller Din grundteori, Din sjukdomssyn, människosyn (i teorin), samhällssyn och syn på psykoterapeutisk behandling (i teorin) så håller jag med Dig till åtminstone 95 procent.

Jag har skummat igenom Din bok, de väsentliga avsnitten. Det mesta är jag helt överens med Dig om.

När jag åkte iväg till kursen, kände jag en total tillit till Dig. Eftersom Du har nästakärlek, sanning, medkänsla som honnörssord och bland annat hänvisar till den danske filosofen Martinus, som jag sedan länge studerar med mycket stort intresse och utbyte,

så måste kursen vara bra, tänkte jag.

Första kvällen, när Du föreläste om de tankegångar som låg till grund för kursen, var jag helt på Din linje. Jag t o m hänskrattade tillsammans med Dig åt "dom" som anmält Dig till Socialstyrelsen. "Dom" förstår ju ingenting av det nya, alternativen...! Du minns vad vi hade roligt tillsammans, hela gruppen, åt "dom"!

Nu förstår jag "dom".

Några citat ur Din bok "Att växa till hälsa" (W&W 1985):

"Vad som är betydelsefullt för deltagarnas säkerhet under och efter kursen är att kursledarna har kontakt med och har bearbetat sina egna nedbrytande känsloupplevelser tidigt i livet. Härigenom kan de följa och stödja deltagarna i deras frigörelseprocess, oberoende av vilken upplevelse processen leder till." (Citat 1, sid. 113.)

"Det är viktigt att kursledningen är

Bengt Stern betraktas av en del som charlatan, av andra som en utmärkt psykoterapeut.

tillgänglig också efter kursen samt att den har ett kontaktnät i vilket ingår kvalificerade utlevelseorienterade terapeuter." (Citat 2, sid. 113.)

"Det är självklart att kursledningen inte låter psykotiska personer delta i kurserna." (Citat 3, sid. 113.)

"Ingen annan än den enskilde gruppdeltagaren själv kan avgöra när det är dags att prova mer intensiva medvetenhetssökande metoder såsom rebirthing, dynamiska meditationer eller kurser av MÖT DIG SJÄLV- eller STAR-karaktär." (Citat 3, sid. 129.)

Jag kommer att knyta an till dessa citat i fortsättningen.

Varje kväll skrev jag "dagbok" över de upplevelser jag hade och redogjorde för mina känslor inför dessa.

Dynamisk meditation

Varje dag började klockan 7.00 med dynamisk meditation, s k HO-meditation, utvecklad av Bhagwan Shree Rajneesh. Denna meditation inleddes med att man andas mycket intensivt och djupt, ut och in, genom näsan och rör kroppen och bäckenet i takt med andningen.

Övningen är mycket svår, särskilt om man har andningsblockeringar. Den är ett slags hyperventilation.

Del två av HO-meditationen är en utlevelsefas, då man uppmanas att skrika, slå på en kudde och få kontakt med sin ilska.

I del tre står man på hela foten, hoppar, med armarna högt uppe i luften, och ropar HO från djupet av sitt inre.

I del fyra står man helt stilla och bara känner in i sig själv. (Det uppstod en dialog mellan Dig och Din assistent Lotta angående om man under denna fas skulle hålla upp armarna eller inte. Enligt Lotta, som är Bhagwan-sannyasin, d v s lärjunge till Bhagwan, skall armarna hänga ner. Du tyckte det var bättre att hålla upp dem. Detta var det mest smärtsamma sättet. Det var svårt att under den smärtan känna in i sitt inre och få kontakt med det som eventuellt kom upp under de första faserna.)

Del fem var fri dans.

Allt genomfördes med bindel för ögonen och med mycket, mycket hög specialkomponerad musik samt i vissa delar med stimulans från er i kursledningen genom att ni skrek, hoppade och provocerade oss till utlevelser av olika slag.

I citat 1 ovan säger Du att det är viktigt att kursledningen själv har kontakt med och har bearbetat sina egna känslokonflikter. Jag håller med Dig helt och hållet. I den dynamiska meditationen ledde bristen på denna kontakt hos kursledningen (i vilken jag inkluderar assistenterna Gunnar och Lotta) till att provokationerna och "stimulansen" från er sida blev pinsamma.

Exempel 1: I utlevelsefasen hade jag vid ett tillfälle kontakt med djupa, mycket sorgsna minnen, vilka gjorde att jag grät intensivt. Den "hjälp" jag då fick var provokationer att visa min ilska, att slå på kudden. Jag var inte ilsken. Jag var mycket ledsen och sorgsen. Provokationerna var makabra. Gunnar, din assistent, stod för dem den gången.

Exempel 2: I en annan utlevelsefas hade jag djup kontakt med en inre glädje, som var fantastisk. Även denna gång bad Gunnar mig att visa min ilska, att skrika ut den. När jag påpekade att jag kände glädje, att jag var mycket långt från ilska, provocerade han mig igen på ett otureligt sätt, knuffade mig. Det kändes extra obehagligt, eftersom jag hade bindel för ögonen. Han förstörde min nukänsla.

Det verkade som om kursdeltagarna i stort sett accepterade den dynamiska meditationen, men jag miss-tänker att den innebar en hel del problem för många.

Utlevelse- och primalövningar

Under fredag och lördag förmiddag genomförde vi en del mycket dramatiska utlevelseövningar.

Med min kännedom om olika psykoterapier kunde jag se att övningarna var hämtade från bioenergetisk praktik, från primalterapi, gestaltterapi och liknande psykoterapeutiska skolor.

Min efterupplevelse är följande:

I varje psykoterapeutisk skola av utlevelsekaraktär ingår ett antal tekniker för att bryta ner de motstånd av psykisk och fysisk karaktär som uppstår i den psykoterapeutiska processen. Dessa tekniker är fenomenala att tillgå när de ingår i det psykoterapeutiska sammanhanget.

Jag har varit med när kända psykoterapeuter, från bland annat England och USA, har demonstrerat sådana

Pia Hellertz är socialsekreterare och doktorand i socialt arbete. Hon har socionomexamen med tre betyg i psykologi — inriktning på humanistisk psykologi. Trebetygsuppsatsen heter "Provocerande pedagogik" och handlar om påverkan, utveckling och förändring, men också om hur vi gör motstånd mot och försvarar oss mot förändring. Hon har också en fil.kand. i beteendevetarämnerna.

Hon har deltagit i kurser i klinisk och experimentell hypnos och i psykoterapeutiska metoder under medvetandeförändring. Dessutom har hon gått i egenterapi av olika slag, först på grund av egen livskris, sedan för att lära sig terapimetoder. Hon har erfarenhet av bland annat primalterapi (Barbara Findeisen), gestaltterapi (Nils-Åke Ericsson), skrikterapi (Daniel Casriel), hypnoterapi (Don Ebrahim), bioenergetisk terapi (Gunilla Blomquist och Tom Kelly), releaserterapi (Peter Blythe) och humanistisk psykologi (Stanley Krippner). Hon har alltså under åtskilliga timmar upplevt utlevelsetekniker.

metoder på workshops och under kortkurser. Alla har framhållit, både i teori och praktik, vikten av att använda metoderna med omdöme, med djup respekt för människorna samt med kunskap om och erfarenhet av utvecklingspsykologi, psykoterapeutisk teori och praktik. De flesta varnade starkt för att använda teknikerna uttagna ur sitt sammanhang.

Min upplevelse är att Du har plockat ut de mest dramatiska, de psykiskt och fysiskt mest pågående och mest högljudda övningarna/teknikerna ur olika terapeutiska skolor, gjort ett hopkok av dem och presenterar detta i Dina MÖT DIG SJÄLV-kurser.

Exempel på övningar:

"Slalomställningen"

Under 10 minuter var skulle vi jobba ihop två och två. Den ene skulle under de första 10 minuterna stå med ryggen mot väggen och med knäna böjda i 90 graders vinkel.

När mina ben inte orkade stå emot smärtan längre och jag rasade ner, skulle min kamrat dra upp mig tillbaka i ställningen.

Något så ohyggligt smärtsamt har

jag aldrig upplevt varken förr eller senare! Det var mer tortyr än terapi. Vi skrek ohyggligt av smärta. Jag förstår inte meningen med övningen. Jag har aldrig stött på den i psykoterapisammanhang i övrigt. Killen, som jag jobbade ihop med, fick fruktansvärda ryggsmärtor. Du lät mig till slut slippa dra upp honom på grund av detta.

Till historien hör att i de övningar där vi jobbade ihop två och två och var terapeuter för varandra, där fick vi "hjälp" av kursledningen om vi inte orkade plåga varandra längre. "Hjälpen" bestod då i antingen direkt fysisk "hjälp", att trycka på ömma nervknutar, ofta med knytnävar, att tvinga oss tillbaka i plågsamma ställningar, eller psykiskt genom håfulla och spydiga tillmälen eller kommentarer som "vilken ynkedom du är", "du är den enda som inte klarar det här", "vad äcklig du är", "vilken jävla clown du är" o s v.

Har Du någonsin hört Barbara Findeisen använda sådana metoder och tillmälen?

Släpp in mig-övningen

Jag står på knä på en kudde, ber, bönar, skriker och vädjar: "Släpp in mig!" Min partner, som står framför mig med armarna i kors, svarar "nej" på olika känsloladdade sätt.

Denna övning aktualiserar mycket starka primalkänslor och kan ge mycket om den bearbetas på rätt sätt. Men när övningen var slut efter 10-15 minuter, började nästa övning.

Förlåt Bengt, jag vill inte göra Dig orätt — vi fick faktiskt sitta och kramas en stund efter övningen!

Släpp mig, gå inte ifrån mig-övningen

Den ene sitter bakom den andre och håller honom/henne i ett hårt fastlåsande grepp. Den fasthållne försöker ta sig loss och skriker: "Släpp mig!" Den andre håller fast och skriker: "Gå inte ifrån mig!"

Detta är en fantastiskt fin övning i sitt sammanhang och med möjlighet att efteråt prata om den, bearbeta och integrera. Nu blev det bara en smärtsam övning psykiskt, men den gav starka effekter i form av skrik, hjärt-skärande gråt och sen — ingenting mer.

Förlossningsövningen

En ligger på golvet och andas häftigt, hyperventilerar. En annan hjälper till genom att pressa på lungorna, i solar plexus och på andra ömma punkter. Det var meningen att vi skulle uppleva vår födelse.

Vet Du, Bengt, om Lennart hade valt att anmäla Dig för misshandel i den övningen, så hade jag utan tvekan ställt upp och vittnat för honom. Det var tortyr — inte psykoterapi.

När Du efteråt, inför alla, påstod att Du knappt nuddade vid hans mage, så var det lögn.

Först var Gunnar framme och tryckte med *knytnävarna* på bröst och solar plexus, så hårt han överhuvudtaget var mäktig. Han stod upp när han tryckte och fick därför hela sin kroppstyngd bakom. Lennart skrek för livet. Jag försökte stoppa Gunnar, men det gick inte. Sen kom Du och tryckte med knogarna i solar plexus och i ljumskarna med fingrarna, ohyggligt hårt. Jag höll på att spy av upprördhet och äckel.

Den formen av muskel- och nervknutsmanipulation gör man inte av människokärlek. Jag upplever det som ett utlevande av egna mer eller mindre medvetna sadistiska behov. Det var och är min mycket starka känsla inför det jag såg framför mina ögon. Att Lennart efter det fick sin starka migrän förvånar mig inte. Ditt eftersnack gjorde mig ännu mer upprörd, när du försökte finna argument som försvarade Ditt handlande och arbetssätt.

Att Du morgonen efteråt i alla fall medgav att Du hade magont av det som hänt, ger mig ändå en känsla av att Du vill väl.

Jag är övertygad om att Lennart inte upplevde sin födelse, Bengt.

Dödsövningen

Dödsövningen innebar att vi låg på madrasser och blundade medan Du gav suggestioner att vi skulle åldras mer och mer tills vi låg på dödsbäddarna och upplevde hur detta kändes. "Begravningsmusik" (oerhört vacker och suggestiv) hjälpte till.

Enligt de imaginationsterapeuter (som arbetar med fantasi-, dröm- och symboldrama) jag haft kontakt med, hör fantasi- och drömmaterial till de psykoterapeutiskt mest djupgående metoder man kan använda, mest på

grund av att det är svårt, nästan omöjligt, att göra motstånd mot symboler och primärspråk, d v s bilder. Metoderna bör därför användas mycket omdömesfullt med respekt för människan och hennes möjligheter att uppleva och integrera detta material.

Av någon anledning gjorde jag motstånd mot övningen genom att inte "minnas" suggestionerna fram till min "död". Då upptäckte jag att jag plötsligt låg på *lit de parade* i en stor kyrka, helt kall och stel. Jag andades inte. Jag bara låg där, kände inget, tänkte inget, bara låg där stel. Jag såg varje detalj i den enorma kyrkan.

Då kom Gunnar fram och sa åt mig att andas, provocerade mig att reagera. Jag bad honom gå, eftersom jag inte behövde hans hjälp. Han gav spydiga, håfulla kommentarer, kanske åter i avsikt att provocera fram ilska. "Vad bra du har det som inte behöver hjälp, som klarar dig ensam." Som tur var lyckades jag få iväg honom — men jag började gråta. Jag grät och grät, länge och förtvivlat. Det måste ha pågått minst en timme, kanske ett par timmar. Så kom Du fram och gjorde Din "hemgjorda" (Ditt uttryck) shakra-healing. Det kändes bra och ledde till att jag slutade gråta. Då kändes det också så att Du egentligen ville hjälpa och att Du har tillgång till varma känslor ibland. Det var dock mycket sällan under kursen som jag upplevde värme, medkänsla och nästkärlek från Dig.

Fantasiövningar fastnar ofta i medvetandet. Bland de starkaste psykoterapi- och workshop-minnen jag har är från de imaginationsövningar jag deltagit i, särskilt döds- och födelseupplevelser. De kan ge ängest långt efteråt, om de inte integreras bra.

Jag undrar hur Sara, den psykotiska flickan, upplevde den övningen. "Döden" krånglade med henne på olika sätt. Du minns kanske första natten, när hon hörde "Döden" trampa omkring i trädgården och hon inte kunde sova en blund. Något så ängestladdat som hon har jag sällan mött.

Rebirthing

Rebirthing är den enda metod jag inte tidigare kommit i kontakt med av dem Du erbjöd oss i Ditt "smörgåsbord" under kursen. Den innebär att man ligger ner, på en madrass, och hyperventilerar, d v s andas kraftigt genom näsan utan uppehåll efter ut-

andningen. De fysiska konsekvenserna blir svindel och kramper runt munnen och i händerna.

De psykiska konsekvenserna är enligt Din uppfattning att "individen går in i sin egen födelseakt, som han ibland kan uppleva med stor exakt-het". (Sid. 103 i Din bok.) Andra upplevelser "kan vara förening med kosmos, upplevelse av paradiset och helvete, upplevelser av händelser i tidigare liv eller någon gång upplevelse av våldsam död i tidigare liv". (Sid. 103.)

Några av kursdeltagarna upplevde faktiskt sin födelse. En kvinna upplevde ett incestminne, när hon var i 1-2-årsåldern, något som hon inte tidigare erinrat sig. Bengt, jag blev mycket obehagligt berörd och äcklad när Du sista dagen kallade fram (visserligen med hennes medgivande, men hur frivilligt var det egentligen med tanke på hennes mycket starka behov av att bearbeta upplevelsen) den kvinnan för att inför oss andra visa hur man hjälper någon att ta itu med en sådan upplevelse, incestminnet.

Min mycket starka känsla är att Du

inför oss andra ville visa hur Du framkallar starka reaktioner och känslor och hur patienten lever ut dessa. Du använde Dig av en gestalt-terapiteknik, men Du fullföljde inte tekniken. Gestaltterapi bygger på att "de dissocierade delarna av personligheten integreras" (cit. ur Pearls "Det gestaltterapeutiska arbetssättet"). Du förde Karin fram till utlevelsen, men inte till integrering. Du uppmanade henne om och om igen att "slå på kudden". Du t o m kallade fram en manlig kursdeltagare som Karin fick slå på. (Han berättade efteråt hur obehagligt berörd han kände sig av olika orsaker.)

Du menade att det inte fanns plats inom ramen för kursen att bearbeta och integrera. Frågan är om det då är rätt att starta processer. Är det rätt att riva upp utan att ta ansvaret för att plocka ihop? Är Du säker på att Karin efteråt har människor som hjälper henne att bearbeta?

Tror Du att Maria, den 21-åriga förtidspensionerade flickan, har någon som hjälper henne att integrera? Eller Sara, den psykotiska flickan?

Kursassistenterna

Lotta var "stjärnan" i HO-meditation. Hon var Bhagwan-sannyasin och helt "nyfrälst", så ny att hon ännu inte fått halsbandet och sitt nya namn.

Flera små händelser under kursens gång visade klart att hon ännu inte hade "kontakt med" och inte hade "bearbetat sina egna nedbrytande känsloupplevelser". (Cit. 1.) Trots detta hade Du inbjudit henne att delta som kursledning och därmed legitimerat hennes provokationer och terapeutiska ingrepp under övningarna.

En mycket stark kritik mot Dig är just detta att Du stimulerar och stödjer destruktiva tendenser hos Dina assistenter, vilket är en björntjänst åt dem i deras nystartade personliga utveckling och strävan efter självkänedom. Du riskerar att ge dem upplevelser som försvårar för dem genom störda relationer och märkliga erfarenheter tillsammans med kursdeltagare på Dina kurser.

Värst var det med Gunnar. Första gången han deltog i en liknande akti-

INDIANSK SHAMANISM 4-8 JULI MEDICINHJUL, CEREMONIER OCH SVETTHYDDA GRUNDERNA I INDIANSK CEREMONIELL MAGI OCH HEALING

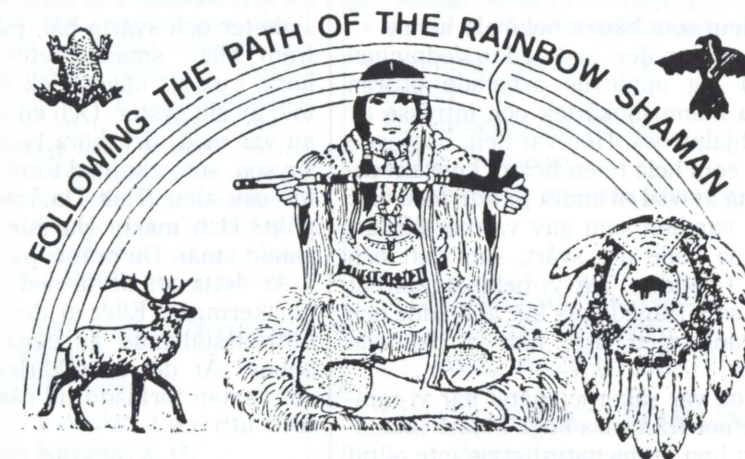
Lärare är fyra av Harley Swiftdeers lärjungar och medarbetare från Deer Tribe. Harley Swiftdeer är en cherokee-medicinman och magiker, som i närmare 20 år varit lärjunge till Don Genaro (Navaho-medicinman) och nu följer sin vision att genom healing och ceremonier ge liv tillbaka till Moder Jord. Han är medlem av Sweet Medicine Sun Dance Council of Elders.

De som genomgått denna kurs, som kallas KRIGARENS VÄG kan sedan gå de mer avancerade kurserna i QUODOUSHKA (en slags indiansk tantra) 10-13 juli och AVANCERADE SHAMANSKA HEALINGTEKNIKER 15-18 juli.

AFRIKANSK DANS ingår på "lediga stunder."

Begär prospekt från

**VIVECA LAMMERS
TÖRNBACKEN 2
171 66 SOLNA
TEL. 08-85 27 39**

vitet var i oktober 1983 på en av Dina MÖT DIG SJÄLV-kurser. Han gick senare rebirthingkurser. Hans upp- vaknande- och självbearbetnings- process hade vid tidpunkten för den kurs jag deltog i pågått i cirka ett och ett halvt år. Han var tidigare elektriker och ingenjör och hade, vad jag förstår, ingen psykoterapiutbildning eller annan erfarenhet av arbete med psykoterapeutiska tekniker. Detta var första gången han var Din assistent.

De flesta som jag talade med var mycket skeptiska till Gunnars metoder för att få oss att "komma i kontakt med vår smärta".

Du ska veta att jag inte lägger ansvaret för Gunnars arbete på honom, utan helt och hållet på Dig. Du är teoretiskt, enligt Din bok och Dina föreläsningar, medveten om vikten av att kursledarna har bearbetat egna ned- brytande känsloupplevelser.

Vid samtal med min väninna för- svarade Du Dig med att Du inte kunde ge detaljerade instruktioner hela tiden till Dina assistenter.

När jag kritiserade Dig, sa Du att Du var helt nöjd med dem — att de passade Dina syften exakt!

Gunnar var helt övertygad om att han gjorde rätt, när han provocerade, hånade, var spydig, torterade och misshandlade kursdeltagarna. Han verkade kunna göra vad som helst i "nästkärlekens" och "den personliga utvecklingens" namn.

Ärligt talat, Bengt, Gunnar var kuslig. Vid ett par tillfällen kände jag en anings medmänsklighet från hans sida, men det gick snabbt över.

Kristina tyckte jag mycket om. Tyvärr fick jag för litet av henne. Men detta stärkte mitt förtroende för henne, eftersom hon såg att jag klarade mig själv och därför ägnade sig åt dem som bättre behövde henne.

Hon var den enda i kursledningen som jag upplevde arbetade utifrån äkta människokärlek och intresse av att hjälpa oss. Hon var den, upplevde jag, som hela tiden fick ta konsekvenserna av vad ni andra gjorde med oss. Det var hon som gav varma blickar, när vi hade det svårt, som satt och höll i handen, när vi behövde närhet och som frågade oss hur vi mådde och pratade med oss, när vi behövde prata.

Hon var säkerhetsnätet när vi ram- lade ner från våra höga höjder ibland. Men hon fanns naturligtvis inte alltid till hands.

Jag märkte aldrig att hon hindrade eller var kritisk när Du, Gunnar och

Lotta gick hårt fram med oss. Det verkade ibland som om hon tyckte att allt Du gjorde och sa var helt okej.

En av de finaste insatserna Du gjorde under kursen var när Du place- rade Kristina tillsammans med Sara under andra dagens rebirthingssession för att ge Sara trygghet och möjlighet att bearbeta.

Du själv, Bengt Stern, är en person som verkligen skapar dubbla känslor. Å ena sidan är Du en fascinerande människa med en varm, mänsklig ut- strålning. Men Du "går fram som en ångvält", som Lennart uttryckte det. Inget är sig likt, när Du dragit förbi. Du är rak och ärlig, även om Du ibland kan uppfattas som "sannings- sadist". Jag ifrågasatte ofta syftet med Dina tolkningar och uttalanden, t ex den typ av kommentarer Du gav mig, såsom "ditt jävla clownleende", "och du ska jobba med missbrukare — det är ju ynkligt" och liknande.

Din redogörelse för Din egen livs- historia var spännande. Dina erfaren- heter av eget tablettmissbruk och hur dessa fick Dig att "vakna upp" för behandlingsalternativ fängslade och värmden mig. Den berättelsen, som Du gav oss andra kvällen, tyckte jag mycket om.

Mycket hos Dig känner jag sys- konskap med.

Å andra sidan skrämmer Du mig. Du skrämde mig med Dina hänfulla spydigheter, som ständigt återkom under kursen.

Du skrämde mig med Ditt behov att alltid prata så högt att alla hörde vad Du sa jämt — ett drag som jag tolkade som uttryck för en starkt egocentre- rad läggning.

Du skrämde mig med att strunta i alla människors naturliga behov av in- tegralitet och medkänsla, genom att in- för alla basunera ut våra innersta tra- sigheter och svarta hål, inför alla dra fram alla "smaskigheter" Du fick höra, t ex att någon fick sin kurs be- tald av sin syster. Och en moder, som nu var med, fick höra berättelser om sin son, som var med förra kursen, in- för oss alla. (Har Du inte tystnads- plikt? Och måste Du inte ha medgi- vande innan Du pratar på det sättet?)

Är detta att bryta ned försvar och blockeringar? Eller är det att frossa i tillfredsställelse av egna sadistiska behov? Är det nästkärlek? Eller är det "satan förklädd till nästkärlek"? (Ditt uttryck.)

Ytterligare några obehagliga minnen

När vi var på väg att åka hem och Sara in i det sista försöket få hjälp av Dig med efterbearbetningen av sina upplevelser, blev Du arrogant och spydig, till och med mot henne, och sa: "Jag tycker du ska söka dig till Frälsningsarmén i stället."

Tyckte Du att det var så obehagligt att hon "blivit så frälst" på MÖT DIG SJÄLV-kursen? Tyckte Du att Fräls- ningsarméns frälsning skulle vara lika bra för hennes psyke?

Jag lovar Dig att hon mådde myc- ket dåligt på hemvägen. Vi åkte ju i samma bil. Hennes ångestnivå var mycket hög, och hon kastades mellan tvivel på Dig och Dina metoder och tacksamhet över att ha fått rebirtha och att ha fått mantrat av Dig, Du vet OM NAMAHA SHIVAYA. Hon ut- tryckte om och om igen tacksamhet över att "ätminstone" ha det heliga mantrat.

Berits bröstvärk efter manipulatio- ner under "födelseövningen" av sin medarbetare, en av kursdeltagarna som fått instruktioner att trycka på bröstet under övningen, blev mycket plågsam för henne. Hon trodde själv att ett revben kunde ha brutits. Smär- tan var besvärande. Du bemötte hen- nes smärtor med spydighet och skämt, utan medkänsla och omsorg. Du verkade inte intresserad av henne. Hon var ledsen och mycket besviken.

Det inträffade många små obehag- liga incidenter under kursen, men det nu sagda får räcka som exempel.

Den allmänna stämningen

Jag har varit på många kurser. Men aldrig tidigare har jag upplevt en så tryckt stämning, så mycket aggres- sioner och "våldkänslor". Det kändes emellanåt lättare och trevligare, men den genomträngande grundkänslan var negativ.

De flesta kurser brukar skapa en stark vi-känsla, en värme mellan kursledning och kursdeltagare och mellan kursdeltagarna själva. Detta upplevde jag inte hos Dig.

Mitt sista minne är att vi skyndar oss för att komma därifrån, äntligen, med en känsla att slippa ifrån — sam- tidigt som Du står uppe på balkongen och ropar efter oss: "Medkänsla, näs- takärlek, sanning!"

Sammanfattning

Din MÖT DIG SJÄLV-kurs var ett hopkok av dramatiska, motstånds- och försvarsnedbrytande tekniker i avsikt att skapa starka känsloutlevel- ser.

Många har nog mått bra av att ha gått igenom kursen, människor med efterlängtat behov av att känna sina känslor.

Men alla mår definitivt inte bra av en sådan kurs. Och att — som Du gjorde —erbjuda sjuka människor att på detta sätt bli friska, det är enligt min bedömning fruktansvärt farligt och ur ett moraliskt perspektiv helt förkastligt.

Du använder dramatiska tekniker för att bryta ner, trasa sönder, för- störa livsviktiga försvar. Och Du överlät åt kursdeltagarna att själva sedan "ta ansvar" för det som kom upp. Du poängterade det om och om igen, att det inte var Ditt ansvar vad som hände efter kursen.

Ändå, Bengt, vill jag tro att Dina in- tentioner var äkta och grundade sig på människokärlek. Vi har samma "husgudar": W. Dyer, Artur Janov, Alexander Lowen, Alice Miller, Tho- mas Verny, Stanislav Grof, Marilyn Ferguson, Raymond Moody — och framför allt Martinus.

Allt Du sa var helt trovärdigt och förtroendeingivande. Det är prakti- ken, tillämpningen och förhållnings- sättet jag är starkt kritisk mot.

Det finns enligt min mening mycket bättre, mer effektiva och mindre ris- kabla vägar till självkänedom än Din MÖT DIG SJÄLV-kurs i den tapp- ning jag upplevde den.

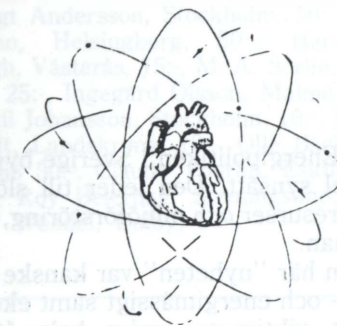
Anm. Pia Hellertz meddelar att kursen, som hon gick 1985, kostade 2.350 kronor inklusive kost och logi för tre och ett halvt dygn. 18 personer deltog. Hon säger också att hennes utvärdering inte gör an- språk på att vara objektiv. "Den är tvärtom i hög grad subjektiv", påpekar hon, och hon är medveten om att flera del- tagare upplevde kursen mycket positivt och var nöjda. "Jag vet också", säger hon, "att Bengt Stern i några fall efter kursen var i kontakt med kursdeltagare som hade det extra jobbigt under kursens gång, för efterbearbetning. Detta visste jag inte, när jag skrev brevet, men det för- ändrar inte min syn på kursens kvalitet och riskerna med den. Det kanske dock i någon mån nyanserar min syn på Bengt Stern som en mer ansvarstagande person än vad jag upplevde under kursdagarna och vad som framkommit i brevet."

Det skall tilläggas att deltagarnas namn har ändrats för att undvika risken för igenkännande.

Avsikten med att publicera Pia Hellertz brev, nu två år gammalt, är att initiera och stimulera en kritisk debatt om psyko- terapi och kurser i personlighetsutveck- ling i Sverige.

BIOLOGISK MAGNETISM

KVANTINTERFERENSEFFEKT

SJUKDOMSBEHANDLING
PÅ SUBATOMÄR NIVÅ

DIAGNOS, BEHANDLING, UNDERVISNING.

MATHIAS MARSCH AGNESGATAN 11
211 33 MALMÖ TEL. 040-97 78 55

Polerade stenar för healing och avspännings- och meditationsmu- sik på kassetband. T ex Kitaro, The Harmonic choir etc. Pris för nor- malband ca 70 kr + frakt. Skriv, ring och lyssna eller kom hit (du kan ligga över).

Enhörningens Hjärta
Lars Kargaard, Ör
464 00 Mellerud

Tel. 0530-231 32 vanl. efter 1800

Kurs i självkänedom

För er som söker, men inte har hittat "vägen". Vi erbjuder en vecka på Amethystcentret, där vi med teori och praktiska övningar demonstrerar nå- gra sätt att få självinsikt, diskuterar existentiella frågor, mediterar, lagar vegetarisk mat, samlar örter, provar "andlig terapi" m m. Centret är obe- roende av sekter och "guruer", men arbetar mycket efter tanken om andlig utveckling genom vilja och ansträng- ning (Gurdjieff) och om en andlig hier- arki. Vi kan inte gå vägen åt er, bara tala om hur den kan se ut och ge för- slag.

Pris: 350 kr. inkl. kost, undervisning och primitiv sovplats.
Tid: Sista veckan i juli.

Kontakta

Lars Kargaard, Ör
464 00 Mellerud

Tel. 0530-231 32 vanl. efter 1800

Frigörande andning

rensar ut gammal negativitet och lär dig medvetet delta i skapandet av din framtid.

Kom och frigör dina resurser!

Att upptäcka sig själv är roligt.

Anette Andersson
046-534 40

TEOSOFI

är inte en nyuppfunnen livsåskåd- ning. Dess tankar kan spåras ända tillbaka till de första mysterieskolor- na. TEOSOFI har en universell ka- raktär och dess läror överensstä- mer med de stora religionernas dju- paste grundtankar.

Den forntida Visdomen
— TEOSOFIN —
läs därom i

TIDSKRIFTEN TEOSOFISKT FORUM

som kommer att innehålla bl a föl- jande artiklar:

- Forntidens mysterieskolor
- Det eviga jaget i Shakespeares sonetter
- Ljus från det gamla Egypten
- Oraklet i Delfi
- Varför jag tror på reinkarnation
- Konung Azoka — en sagans gestalt
- Polynesierna och Påskön
- Jättar i Somerset
- Nycklarna till myterna finns i våra hjärtan

Prenumerationsavgift:
45:-/år/4 tidskrifter
Postgiro 25 07 65-5

TEOSOFISKT FORUM
Åvångsgatan 13
253 71 Helsingborg

Bertil Falk:

Vi kan isolera bort våra kärnkraftverk!

— Om flerfamiljshusen isolerades lika bra som moderna villor skulle det inte behövas någon kärnkraft i Sverige. I dag isolerar man inte flerfamiljshusen som man skulle kunna göra. Varför det inte görs, begriper jag inte.

Energiforskaren Göran Wall vid Chalmers i Göteborg fastslog detta i en doktorsavhandling om *exergi*, som han disputerade på i höstas. (Exergi är ett begrepp som avser energins värde i skilda sammanhang.)

TT tog fasta på Göran Walls viktiga konstaterande och gick ut med ett telegram till landets dagstidningar. En del publicerade det, andra inte. I stort sett drunknade detta betydelsefulla budskap i den ström av information som översköljer dagens samhälle.

Tyvärr.

För om Göran Wall har rätt — och det har han säkerligen — så kan Sverige med en helt annan energipolitik på byggnadssidan och en helt annan medvetenhet hos medborgarna göra sig av med det alltmer betungande kärnkraftsberoendet.

Så här utvecklar Göran Wall sin tanke:

— Om byggnadstekniken för de bäst isolerade villorna tillämpades på flerfamiljshusen, skulle man inte behöva någon extra värme alls. Det skulle gå att klara sig med den värme som människor, spisar, belysning och el-maskiner i husen avger.

— Vad det handlar om är att vägarna får 20 cm och taken 40 cm isolering och att man tillvaratar ventilationsvärmen i värmeväxlare. Kalla vinterdagar skulle man behöva ett litet energitillskott. Om man inte kan acceptera att inomhustemperaturen sjunker till mellan 16 och 18 grader.

Göran Wall är säker på att all kärnkraft som används för uppvärmning av bostäder kan ersättas med effektiv isolering. Han menar till och med att man kanske kan ersätta all kärnkraft på detta sätt.

— Energipolitiken i Sverige bygger på fel synsätt. Den leder till slöseri med resurser och miljöförstöring, menar han.

Den här "nyheten" var kanske den miljö- och energimässigt samt ekonomiskt viktigaste under hela 1986. Ändå lyftes den inte fram före den mängd av mer eller mindre försumbar men spektakulär trivia, som dominerar nyhetsströmmen i massmedia.

På den här punkten krävs självfallet en opinionsbildande verksamhet. Går vi på Walls linje, satsar på lag-

stiftning, kanske skattelättnader och bidrag (piskan och moroten) för att effektivt isolera Sverige mot kolden, ja, då får det en rad positiva effekter, frigör ekonomiska resurser, ger oss en renare miljö, minskar vår oljeimport och utflödet av valuta.

Nästa gång Du pratar med Din riksdagsman kan Du kanske påpeka för henne eller honom att Göran Wall i Göteborg tycks sitta inne med en bra metod att på sikt komma tillrätta med betungande miljö- och energiproblem — och samtidigt ge oss ett kärnfritt för att inte säga kärnfriskt Sverige.

Eva Jagrell

Omslingrad av evighet
från födelse till död

det mjuka vattnets dyning
för oss utåt
mot förändringens hav

i döden
möts alla floder igen
det mjuka vattnet
bär åter
inåt

Ur *Omfamnad* (1984)

SERIÖSA HOROSKOP

Personliga horoskop i olika varianter ställs. Flera års erfarenhet och yrkeskunskap till din tjänst. Skriv eller ring för närmare information. Skicka med svarsporto.

Astrolog Karin Nordgren
Svedjärnsvägen 72 B
792 00 MORA
Tel. 0250-147 04

Söker Du...

- Vidare kunskap om Dig själv.
- Perspektiv på egen växt och utveckling.
- Personligt syfte och djupare livsmening.
- Utbildad psykolog som partner för samtal.
- Djupare förståelse för och hjälp till bearbetning av personlig kris.

Kontakta

**Jan Romander för
astrologisk konsultation**
Tel: 08-42 61 39

BUDDHASASANAFÖRLAGET

Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:-

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:-

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:-

Buddhistisk meditation

av Francis Story
32 sidor, ca 7:-

I bokhandeln eller direkt från förlaget

Ruzica Blazic, Örkellunga, 50:-, S. O. Fransson, Köping, 50:-, Einar Lünell, Rødovre, Danmark, 20:-, Börje Arvidsson, Karlstad, 10:-, Dan Björk, Staffanstorp, 25:-, Nils Arozenius, Olofström, 50:-, H. Hermansson, Boden, 50:-, Edvin Viktorsson, Södertälje, 30:-, Lennart Nordström, Västerås, 50:-, Kerstin Linnstrand, Vällingby, 50:-, Dan Waern, Bollebygd, 50:-, Bengt Andersson, Stockholm, 50:-, Elsa Heino, Helsingborg, 50:-, Harvinder Singh, Västerås, 15:-, M.-A. Sörlin, Rättvik, 25:-, Ingegärd Olsson, Malmö, 25:-, Bertil Johansson, Stockholm, 10:-, Ingrid Kraft, Landskrona, 10:-, Olle Bäckman, Älvsjö 50:-, Claude Thorlin, Eskilstuna, 25:-, Roy Beierhag, Stenungsund, 50:-, Rolf Wändel, Dalby, 50:-.

En ring av kraft, en tro på gemenskap, ett nytt sätt att leva, en gård långt borta bland bergen, djur att sköta och att äta, jord att bruka, skog att vårda, hus att bygga, människor att lära, ansvar att taga, glädje att dela. Gud är vår Fader och Jorden vår Moder. Är det dags för dig att bygga broar mot en okänd morgondag?

Vill du vara med när fåren lamar mitt i natten, när grisen slaktas och morötterna säs, när vi söker tonen som förenar, när kraften som skapar och helar kommer till oss, när nya ritualer instiftas.

Vill du vara med och söka en gemensam medvetenhet, där du är du och jag är jag och en högre makt får råda. Svar till: Regnbågen, Sökaren f.v.b.

Hälsotellet för avstressning och friskvård, vegetarisk kost, fasta, motion och avspänning.

Mängder av aktiviteter, 30°-inomhuspool. Behandlingar — UV-A Solarium. Begär broschyr. Öppet året runt. Välkommen.

(Av Hälsohemmets Riksförbund, Hälsofrämjandet och Hälsostrådet auktoriserat Hälsohem.)
Wermelandia Tel. 0563/40550 vx, 68050 Ekshärad

Bättre hälsokost...

- med **Levande VATTEN**
- Sedan 1971 har ryssarna bedrivit försök med magnetbehandlat = joniserat vatten.
- Redan 1964 visade tjeckiska forskare att magnetbehandlat vatten

effektivt löser njursten. Svenska erfarenheter visar utmärkta resultat också vid urinvägsinfektioner, ödem, hudbesvär m.m. Det magnetbehandlade vattnets joniseringsstillstånd underlättar kroppsfunktioner som cellmetabolism, utsöndring av slaggprodukter m.m. — Det är verkligen livsanpassat. Begär prospekt — Kurser anordnas.

TERAPIMAGNETER AB

312 06 Mellbystrand TEL. 0430-250 10, 258 25

Tre livsöden

Shirley MacLaine är en amerikansk dans- och filmartist som på senare tid också gjort sig känd som författare av självbiografiska böcker. Hennes första böcker handlade mest om hennes ömväxlande upplevelser i den yttre världen. De två senaste har lika mycket beskrivit äventyr i den inre världen och hennes sökande efter en livsåskådning. "Ut på yttersta grenen" kom 1983 och väckte intresse i Sverige bl a därför att hon entusiastiskt beskrev möten med Ambres, Sture Johanssons transpersonlighet. *Dansen i ljuset* heter hennes senaste bok (Norstedts 1986, 415 sidor).

Boken börjar med hennes upplevelse av sin 50-årsdag, som firades med en fest "för några tusen av mina närmaste vänner". Formuleringen är typisk i sin naiva självupptagenhet — eller är det i själva verket en avsiktlig självironi? Jag blir inte klok på det. Liknande tvekygheter återkommer ideligen. Jag tror nog att hon är rätt självupptagen, men det behöver kanske inte vara något fel i en självbiografisk bok. Men boken är långa stycken pratig och behandlar områden som kan tyckas vara av mer privat intresse, som en skildring av ett långt gräl mellan hennes föräldrar.

Föräldrarna förekommer i en sorts konstruerad ram berättelse. För dem berättar hon om ett känslöstormande förhållande med en rysk regissör. För läsaren berättar hon dessutom om sin uppväxt och utbildning till dansare och om dansarens vardag, om bestyren att sätta upp en föreställning på Broadway och om filminspelningar. Men mest berättar hon om sitt intresse för återfödelse och karmiska sammanhang. Genom ett medium möter hon två transpersonligheter som ger henne upplysningar om både hennes nuvarande och tidigare liv, upplysningar som hon upplever som riktiga och som uppenbarligen får en avgörande betydelse för hennes ställningstagande till livets problem.

Boken har naturligtvis inget vetenskapligt värde, och hon gör inte heller några sådana anspråk. Den är en skildring av en människas sökande och finande. Parapsykologerna må anse hur mycket som helst att de transpersonligheter hon möter bara är avknoppningar av mediets undermedvetna, det är ju ganska likgiltigt för den som söker en mening med livet — då blir i stället det inre värdet av själva budskapet avgörande, och det förblir en strikt personlig värdering.

Jag vet inte om Shirley MacLaine som barn hade som mål att bli "rik och berömd". Det hade däremot Uri Geller. Om honom har tidigare skrivits mycket både i Sökaren och i många andra tidskrifter. Från omkring 1975 blev det mer tyst omkring honom. Ingen tycktes veta vad han höll på med, men det ryktades att han antligen hade avslöjats definitivt som bedragare och levde en torftig tillvaro någonstans.

Nu har Uri Geller själv skrivit om de senaste tio åren av sitt liv. Han gör det tillsammans med Guy Lyon Playfair, en engelsman som tidigare har skrivit böcker om "paranormala" ting, men som inte har status av akademisk forskare på området. Deras bok heter *The Geller Effect* (Jonathan Cape Ltd, London 1986, 288 sidor). Boken har tre delar. I den första berättar Playfair om hur han våren 1985 blev uppringd av Uri Geller, som visade sig bo i London bara några kvarter från honom. De hade haft kontakt tidigare, men nu inte på länge. Playfair kom till Uris bostad, ett lägenhetshotell, och fann hos portieren att Uri betalade 1.600 pund i veckan i hyra, och redan hade bott där ett par månader. Playfair berättar om sin skeptiska inställning till Uris förmågor, men accepterade att skriva en bok tillsammans med honom. Han ger en återblick på vad som är känt om Uri fram till 1975.

I andra delen berättar Uri själv om sitt liv, i första hand om perioden 1975-85 men med återblickar och kommentarer till sitt tidigare liv. Vad har han då sysslat med de tio åren? Han har gift sig och fått två barn. Han gör och marknadsför uppfinningar tillsammans med en partner: Små elektroniska apparater för att avslöja falska diamanter och sedlar, och alarmanordningar av olika slag (typiskt israeliskt, kommenterar han). Han har fortsatt med scenframträdanden, men inte lika ofta som tidigare. Han roar sig med att utplåna program från dataskivor, och berättar om några sådana demonstrationer hos Wang och IBM. (Jag kan tycka det vore mer spännande om han kunde skriva in ett program på en tom skiva, men det kanske kommer?) Men han är framför allt frilansande konsult hos företag och andra som ger honom uppdrag. De kan vara av olika slag: sitta bakom ett envägsfönster till ett sammanträdesrum för att telepatiskt avslöja vilket lägsta pris säljaren kan acceptera; leta guld i Brasilien (för det uppdraget nämner han arvoden: en miljon dollar); leta hemliga tunnlar på gränsen mellan Nord- och Sydkorea, och mer hemliga aktiviteter i samband med politik och fredsarbete.

Uri kommenterar också en rad rykten om sig själv, och citerar dokument och intyg för att visa att de bygger på rena lögn. Han diskuterar "häxjakten" från vissa kretsar, och riktar ett stycke i boken direkt till sin främste belackare James Randi. Han konstaterar samtidigt att alla angrepp från denne och hans meningsfränder samtidigt har lett till att Uri har fått nya klienter och nya uppdrag!

Uri medger att han har fuskat medvetet några få gånger i början av sin karriär, men drabbades mycket snart av samvetsval och har därefter aldrig gjort något medvetet oärligt. Vid ett tillfälle använde han sina förmågor på ett casino i England och spelade in 17.000 pund, men blev sedan akut illamående vid tanken på att han använt sina förmågor enbart för egen vinning, och kastade ut pengarna från bilen vid en motorväg.

(I Sökaren 1/87 säger Persi Diaconis: "Varje gång jag sett Uri Geller uppträda har han fuskat rakt igenom." Ett sådant uttalande kan betyda "Jag såg honom göra tricket, så jag vet att han fuskade". Det kan också betyda "Jag såg honom nå ett resultat som jag själv kan nå genom att fuska, alltså fuskade han". Men att B kan åstadkomma samma resultat som A genom att fuska betyder ju inte nödvändigtvis att också A fuskar — såvida man inte utgår från att fusk är den enda möjlighet som finns att nå detta resultat.)

Uri skriver lättsamt men engagerat om sina upplevelser, drömmar och tankar. Han har nått sitt yttre mål i livet, att bli rik och berömd, men han är också upptagen av livets inre aspekter.

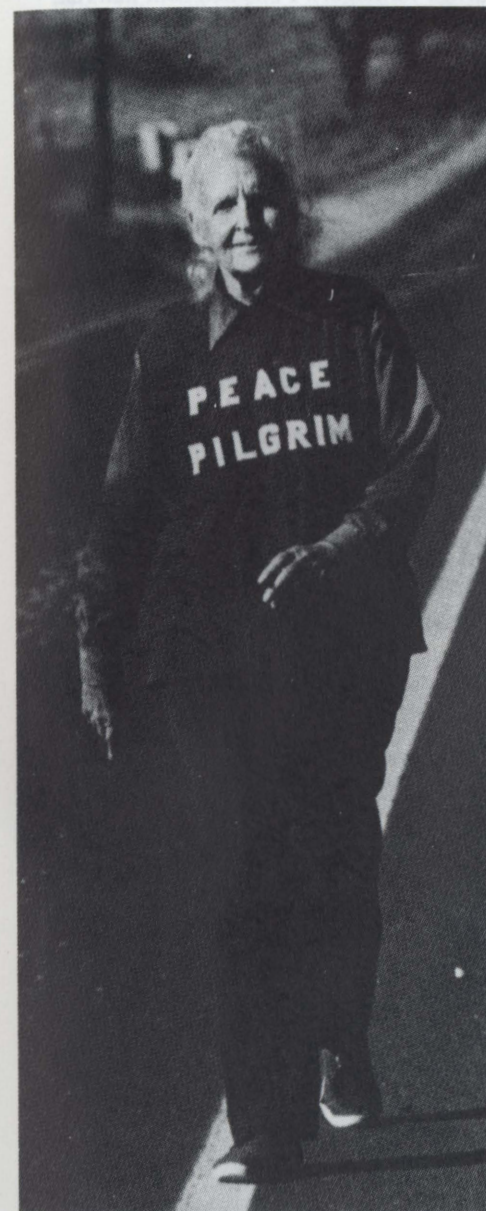
I tredje delen diskuterar Playfair hela Geller-fenomenet, fusk-frågan och förhållanden mellan den rationella och den magiska verkligheten. Hans egen nära kontakt med Geller under flera månader har gett honom övertygelsen att Geller inte fuskar utan är genuin. Tydligt är han åtminstone tillräckligt genuin för att folk i näringslivet, där bara ekonomiska realiteter räknas, anser det motiverat att betala honom höga arvoden för hans tjänster.

Det är som helhet en spännande bok, som vi säkert får anledning att återkomma till den när den kommer på svenska. Mycket mer finns att säga om Geller-fenomenet!

En tredje bok skildrar ett helt annorlunda livsöde:

På vägarna i USA kunde man på 1970-talet se en äldre kvinna komma vandrande. Den som tog kontakt med henne kunde få en tryckt lapp med texten:

"Du kan se henne vandrande genom din stad eller längs landsvägen — en silverhårig kvinna i marinblå byxor och tröja, och en kort tunika med fickor nedtill i vilka hon bär alla sina världsliga ägodelar. På tunikans framsida står i vita bokstäver PEACE PILGRIM och på baksidan 25.000 MILES ON FOOT FOR PEACE. Hon har gått de 25.000 engelska milen (ca 40.000 km, dvs en gång runt jorden). Men hon fortsätter vandra, ty hennes löfte är: 'Jag skall förbli en vandrare tills mänskligheten har lärt fredens väg, gående tills jag ges husrum och fastande tills jag ges mat.' Hon vandrar utan ett öre i fickorna, och hon tillhör ingen organisation. Hennes vandring är en bön och en möjlighet att inspirera andra att be och arbeta med henne för fred. Hon talar till människor längs vägen, till grupper i skolor eller kyrkor, genom tidningar, radio eller TV — berättar om meningsfulla och intressanta upplevelser, diskuterar inre och yttre fred. Hon menar att vi har lärt oss att krig inte är vägen till fred, att trygghet inte finns i högar av bomber. Hon påpekar att nu råder en historiens kristid, och att vi som lever idag måste välja mellan ett utplånande kärnvapenkrig och en fredens gyllene tidsålder. Fastän hon inte begär några resultat, så vittnar tusentals brev om att hennes resa inte har varit förgäves — brev med innehållet: 'Efter att ha talat med dig har jag

beslutat att jag också ska göra något för fred."

Hon föddes mellan 1900 och 1910 — närmare uppgifter ville hon inte ge. Under sina första trettio år levde hon ett ganska vanligt liv, arbetade och tjänade pengar. Men hon var andligt sökande, och 1938 fick hon en bestämd upplevelse av sin kallelse: den var att leva för att ge i stället för att få. Hon började förbereda sig för ett annorlunda liv, men visste ännu inte vad det skulle innebära. Så småningom kom klarhet, och hon gjorde långa vandringar för att träna sig att leva utomhus utan mer ägodelar än hon kunde bära med sig. Den 5 januari 1953 lämnade hon Los Angeles på sin första vandring österut. Då lämnade hon också sitt tidigare liv och identitet; nu bar hon endast namnet PEACE PILGRIM (efter några år fick hon det också godkänt som lagligt namn!), och hon lämnade inga upplysningar om sitt tidigare yttre liv. Desto hellre talade hon om sin andliga utveckling.

Den andliga utvecklingen är också grunden för boken om henne: *PEACE*

PILGRIM — Her Life and Work in Her Own Words. På 198 sidor ges i korthet hennes livshistoria, hennes egna berättelser om upplevelser under vandringarna och hennes livssyn.

Hon vandrade mellan 1953 och 1981. På vintern sökte hon sig, liksom flyttfåglarna, söderut och på sommaren norrut. Via en poste restante-adress fick hon mängder med brev som hon snabbt besvarade — jag var ju tvungen, säger hon, annars hade det blivit för tungt i fickorna. Hon tog aldrig emot pengar, bara sådant hon behövde för att överleva. Med tiden blev hon känd i vida kretsar och alltmer efterfrågad för möten, föredrag och intervjuer.

Hon var uppenbarligen en människa med "karismatisk" personlighet, som gjorde djupt intryck på dem som mötte henne. Det märks också i boken — den bär ett budskap från en människa som tydligt var helt igenom konsekvent, som levde sin kallelse utan kompromisser. Om böcker kan ha utstrålning, så gäller det denna! Självt började jag bläddra i den lite förstrött, men fångades snart av hennes budskap och ville inte släppa boken förrän den var färdigläst.

Hennes livsfilosofi har många likheter (och inga väsentliga olikheter) med det budskap som ges exempelvis i "A Course in Miracles". Hon uttrycker sig enkelt och lättbegripligt — det är inte mera ljus vi behöver, menar hon — det är mera övning att sprida det ljus vi redan har! Hon formulerar sitt budskap i korta stycken. Några exempel:

"Det finns ett kriterium genom vilket du kan avgöra om dina tankar och handlingar är de rätta för dig: *Har de gett dig inre frid?* Om inte, är det något fel med dem — så fortsatt söka! Om det du gör ger dig inre frid, fortsatt med vad du tror är rätt.

— Du kan inte ändra någon utom dig själv. När du har blivit ett exempel, då kan du inspirera andra att ändra sig själva.

— Att döma andra åstadkommer inget annat än att du skadas andligt. Bara om du kan inspirera andra att bedöma sig själva har du åstadkommit något av värde.

— När du har funnit inre frid har du ingen mer känsla av att behöva bli något — du är nöjd att *vara*, vilket innefattar att följa din gudomliga inre ledning. Du fortsätter att växa, harmoniskt."

Hon talade ofta om sin känsla av absolut trygghet vad som än hände. Den 6 juli 1981 blev hon intervjuad i en radiostation i Knox, Indiana. Hon avslutade intervjun med orden: "Visst, jag är en lycklig människa. Vem kan känna Gud utan att vara full av glädje? Jag önskar er alla fred."

Nästa dag kördes hon till ett möte där hon skulle tala. Det blev en frontalkrock och hon dog genast. Hon hade då bokningar för möten fram till 1984.

Några av hennes vänner ställde samman boken som blev färdig i februari 1983; den har sedan spritts i över 40.000 exemplar. Ett litet häfte, *Steps toward In-*

ner Peace, har gått ut i 135.000 ex. sedan 1970 och översatts till andra språk. "Peace Pilgrim" fortsätter att inspirera människor att arbeta för fred.

Boken "Peace Pilgrim" har inget bestämt pris, men man rekommenderar för enstaka exemplar 6 dollar plus porto. Ett rimligt pris för ett häfte kan vara en dollar inkl. ytposto, flygpost är ju dyrare. Det finns också en ljudkassett (C90) där hon talar, för samma pris som boken. Enstaka ex. av boken fås från: Friends of Peace Pilgrim, 43480 Cedar Avenue, Hemet, CA 92344. Betalning bör bifogas för enkelhets skull. Bokhandlare beställer boken på vanliga villkor från förlaget: Ocean Tree Books, P.O.B. 1295, Santa Fe, NM 87504, USA.

Nils-Olof Jacobson

Den smala vägen

Det var med en viss tvekan jag började läsningen av M. Scott Pecks bok *Den smala vägen* (Förlagshuset Hagaberg, 287 s, originalets titel *The Road less Travelled*). Scenen med olika amerikanska gu-ruer, som bjuder ut sina frälsningsläror, börjar bli ganska fullpackad vid det här laget. Men jag måste erkänna att min tveksamhet kom på skam och att mitt intresse för psykoanalytikern Pecks tankar ökade för varje sida.

"Den smala vägen" är en djup och allvarlig bok. Den har inget av t ex Leo Busgalias lite lättviktigare tongångar. Det första kapitlet handlar följdriktigt om *självdisciplin* och inleds med orden: "Livet är svårt." Detta kan verka torrt och tråkigt, men så är inte alls fallet, i stället är det garanterat nyttig läsning för de flesta av oss. "Det är bara på grund av problem som vi växer psykiskt och andligt."

I kapitel två tar Peck upp *kärleken*. Här finns många stimulerande tankegångar. Vad sägs om följande: "Två människor kan älska varandra bara om de är fullkomligt i stånd att leva var för sig, men väljer att leva tillsammans." Peck skiljer noga mellan förälskelse och kärlek. Förälskel-sen är alltid känslöstyr. Äkta kärlek är däremot viljestyr snarare än känslöstyr. Hans egen definition på kärlek lyder: "Viljan att använda alla sina inre re-

Anders Apelqvist

DEN KOSMOLOGISKA EVOLUTIONSLÄRAN

Förf. Jarl Hammarberg-Åkesson:

"Boken engagerar mig"

Pris 10:—

Apelqvist

Anders Reimers väg 13,
11740 Stockholm

surser i avsikt att främja sin egen eller någon annans andliga utveckling." Men kärleken är egentligen omöjlig att definiera. Den är till sitt väsen ett mysterium.

Bokens tredje kapitel behandlar *personlig utveckling och religion*: Peck menar att alla människor har en religion, d v s någon form av världsuppfattning, hur primitiv och ofullständig den än är. För en terapeut är det viktigt att leta rätt på denna världsuppfattning hos patienterna, eftersom den är en viktigt del av deras problem. Hans uppmaning lyder: "Sök reda på patienternas religion, om de också påstår att de ingen har!" I detta kapitel tar Peck upp ett par fall från sin egen praktik, vilka alla bekräftar vikten av att hitta fram till en människas "religion".

Nåden är temat för det sista kapitlet. Enligt Peck kommunicerar det omedvetna med oss på flera olika sätt, t ex genom drömmar. Psykisk sjukdom är inte någon produkt av det omedvetna. "Det är istället ett fenomen på det medvetna planet eller en störning i kontakten mellan det omedvetna och det medvetna."

Ett intressant avsnitt är det om evolutionens underverk, där Peck drar paralleller mellan den fysiska evolutionen och den andliga. "Genom kärleken, genom att mobilisera alla våra inre resurser, sker själva evolutionen."

För att förklara nådens och evolutionens förunderlighet måste vi ställa upp en hypotes om en Gud, som vill att vi ska utvecklas — en Gud som älskar oss.

Enligt Peck finns det i grunden bara ett hinder för andlig utveckling och det är lättjan, bekvämligheten. Den andliga lättjan är kärlekens motsats. Andligt växande är däremot en kraftutveckling. "Ordinär andlig lättja är passiv ickekärlek, det onda är aktiv antikärlek. Onda människor vill inte iakta sin egen inställning. Andligt utvecklade människor är uppmärksamma på sin egen andliga lättja", menar Peck.

Till slut fastslår Peck att *det omedvetna är Gud*. Han jämför här med den kristna tanken om den helige Ande, som bor i oss alla. Återigen kommer han in på psykiska sjukdomar och störningar. Dessa är resultatet av att vårt medvetna jag vägrar erkänna det omedvetnas visdom.

I avsnitten om *maktens natur* skiljer Peck mellan politisk och andlig makt. Att ha andlig makt innebär stor glädje men också en stor ensamhetskänsla. "Att känna nådens kallelse är att kallas till ett liv av stark omsorg om andra, till ett liv som innebär att tjäna andra och offra vad helst som är nödvändigt."

Jag hoppas att många kommer att läsa "Den smala vägen". Scott Peck pekar inte ut några spännande genvägar för oss på livets stora karta. Han visar istället på den väg som många av de stora och små religionsstiftarna i alla tider velat att vi ska gå. Att hitta den vägen är ingen lätt uppgift, att vandra på den är ännu svårare. Men Scott Peck hjälper oss att ta ut kompassriktningen på ett klokt och kärleksfullt sätt och det är inte dåligt det. Vandra måste vi själva...

Eva Jagrell

Ur Bokrevy nr 4, 1986

Bokrecensioner återgivna med tillåtelse av tidskriften Bokrevy, Bibliotekstjänst, Box 1706, 221 01 Lund.

Allt fler blir privatreligiösa. En artikelserie ur Svenska Dagbladet. SvD. 142 s. C BN 1184705-8F

Materialet har tidigare publicerats på Idag-sidan i Svenska Dagbladet och behandlar olika former av religiositet utanför de etablerade samfundet. Vad man egentligen menar med privatreligiositet definieras visserligen inledningsvis, men här passerar utom individuellt tänkande i religiösa frågor både representanter för den s k nyreligiositeten och en så avancerad tänkare som Teilhard de Chardin. Företträdare för svenska kyrkan kommer till tals liksom helt anonyma röster. Artiklarna är ojämnta, men helheten är intressant och serien gav starkt gensvar från läsarna. En del detaljfel som man kanske överser med i tidningsartiklar borde emellertid ha rensats bort inför utgivningen i bokform. Göran Gustafsson

Carlgren, Frans. Den antroposofiska rörelsen. Larson. 248 s. Ill. litt. Cn BN 1169776-EB

Förf har tidigare gett ut flera bra böcker om antroposofi och waldorfpedagogik, men förutom att vi här får en god sammanfattning av bakgrunden ger Carlgren en förnämlig orientering över alla de områden som gjort antroposofin så välkänd. Han väjer inte för att behandla den kritik som ibland riktats mot rörelsens uppfattningar, och han redogör sakligt för de tankar och den kunskapsyn antroposoferna bygger sin verksamhet på. Han skriver både om det vardagsnära och det subtila. I ett utförligt avsnitt behandlas antroposofisk medicin. Rudolf Steiners liv får ganska stort utrymme, liksom synen på arv, miljö och reinkarnation. Ett viktigt och mycket klagande avsnitt är det om antroposofin och religionen, spec. kristendomen. En uppriktig vilja att förklara sitt synsätt är den ton som präglar boken, här finns inga nyanser av propaganda eller övertalning. Ämnesgrupperade, bra litteraturlistor, statistiska data och en studiehandledning avslutar denna utmärkt, välskrivna, lättlästa och klagande bok om antroposofin. Carin G. Hansson

Märkliga begåvningar. Personer med förmåga att skåda in i framtiden, bota sjuka, kommunicera med de döda eller utföra andra märkliga ting. Red. av Peter Brookesmith. Bokorama (Det oförklarliga). Övers. fr. eng. av Joachim Retzlaff. 95 s. Ill. Do BN 1191715-40

Märkliga begåvningar är mycket påkostad med ca 200 illustrationer, de flesta i färg. I 26 kapitel behandlar sju journalister 17 paragoner (personer med övernaturliga förmågor). Fenomen som klärvoajans, poltergeist, slagruta, prekognition, psykometri, reinkarnation, helbräddagörelse, psykokirurgi, varsel och psykofotografi tas upp, alltså fenomen av mycket olika vetenskaplig relevans. Endast en del av detta har med parapsykologi att göra. Parapsykologi behandlar inte oförklarliga utan oförklarade företeelser. Alla berättelser är översiktliga och lättlästa. Boken vänder sig till en bred läsekrets utan sensationsmakeri. Även om ett par av journalisterna inte är helt kritiklösa och nyansfria förekommer ingen djupare analys, diskussion av källor eller trovärdighetsbedömning. Boken är därför utan vetenskapligt värde. Exempelvis återberättas Uri Gellers påståenden om kontakter med utomjordiska varelser och Sai Babas religionsstiftning grundad på trollerikonster (materialisationer) utan allvarigare invändningar. Rolf Ejvegård

Det **omedvetna**. En artikelserie ur Svenska Dagbladet. SvD. 116 s. Do BN 1185724-42

Det omedvetna — vad finns där? Dunkla, demoniska krafter och drifter som Freud lärt oss, eller starka, friska resurser enligt bl a Jungs teori? I dessa artiklar, som tidigare publicerats i Svenska Dagbladet, försöker författarna ur olika aspekter belysa det omedvetna och dess konstruktiva krafter. Olika försök att på ett positivt sätt använda sig av den kreativa delen av det omedvetna diskuteras också. Jämte analys och terapi, som är ett sätt att frigöra kraft, påvisas även vägar genom meditation och hur man får kunskap om sina försvar och därmed kan bearbeta dem. Boken, som är populärvetenskapligt skriven, och därmed lättillgänglig, kan ge impulser till att söka dolda krafter i det inre. Lena Berggren

Växa för livet. Waldorfpedagogik — en fortbildningsmodell. Red. av Esbjörn Hellström. Norstedt. 266 s. Litt. Eab BN 1194135-C0

Det är glädjande att det nu för allmänheten föreligger en samlad utgåva som belyser waldorfskolornas pedagogiska grundmönster samt den praktik och teori som genomsyrar t ex Kristofferskolans arbetsätt. Redaktör Esbjörn Hellström bygger i första hand på professor K-G Ahlströms stencilerade rapport om Kristofferskolan från 1977. Till detta kommer en rad författare som är engagerade i waldorfpedagogiskt arbets- och synsätt — inte minst kollegium, lärare. Här beskrivs människosynen, med särskild inriktning på tankekänslö- och viljelivet; lärarrollens betydelse, skolkollegiets sociala arbetssätt och ekonomiska villkor. Dessutom ges konkreta redovisningar av barns och ungdomars mognad, åsikter och sociala utveckling. Intressanta jämförelser görs mellan Lgr 69, 80 och waldorfpedagogik. I avslutande kapitel avgränsas den rena antroposofin mot praktisk, konkret waldorfpedagogik. För efterskriften svarar K-G Ahlström. Hans-Evert Renérus

Nordström, Stefan. Livet — en gåta. EFS. 136 s. Ill. litt. Ue BN 1175107-8F

Kapitel 1-5 ägnas åt filosofiska uppfattningar om begreppen materia och liv, fysikens och astronomin utveckling, jordens livsbetingelser, genetikens utveckling och cellernas livsprocesser. I kapitel 6-9 presenteras ett stort antal fascinerande miljö- och fortplantningsanpassningar hos växter och djur, i kapitel 10 diskuteras människans uppkomst och natur. Förf, docent i medicinsk genetik, ifrågasätter starkt den moderna evolutionslärans giltighet och anser att det i naturen finns en vilja till variation, anpassning och överlevnad som ej kan ha genererats av mutationer och naturligt urval, utan av en skapande och dirigerande kraft — Gud. Boken — som är lättläst, har litteraturföretckning och är illustrerad i svart-vitt — kan med god behållning läsas även av såväl fackmän som lekmän som ej delar förf:s livssyn. Speciellt gäller detta kapitel 6-9. Lars-Owe Dreivius

Varelser från det okända. Om egendommiga och oförklarliga djur. Red. av Peter Brookesmith. Bokorama (Det oförklarliga). Övers. fr. eng. av Jan Olov Ståhl. 95 s. Ill. Ug BN 1194134-D6

Här presenteras historier om apmänniskor, sjöodjur, varulvar och bevingade monster. Författarna drar inte nämnvärd nytta av vittnespsykologins landvinningar. Därför fäster de tilltro till berättelser om varulvar, d v s människor som kan förvandla sig till vargar. De håller det för troligt att det finns varelser som är hälften människa, hälften fågel eller hälften människa, hälften fisk (sjöjungfrur). De tar också på allvar historier om att "somliga apmänniskor" är okända för gevärskulor. "Vetenskapen" återopas på ett missvisande sätt. Översättningen förefaller korrekt utförd. Illustrationsmaterialet är rikhaltigt och till stor del i färg. Sven Ove Hansson

Forskning ifrågasatt. Nordiska samfundet mot plågsamma djurförsök (Brutus). 120 s. Ill. litt. Uh BN 1189159-FX

Nr 2 i skriftserien Brutus är en galghumoristisk satir, en kritisk utvärdering av mål och metoder i medicinsk djurforskning. Med frenesi och medkänsla med både djur och människor tar Nordiska Samfundet mot plågsamma djurförsök upp "den etablerade medicinska forskningen som inte sällan både omoralisk och pseudovetenskaplig". I dokumentär form, med de medicinska problemen som rubrik, publiceras ansökningarna om antal försöksdjur, ändamål för och beskrivningarna av försöken samt reservationer som gjorts av de djuretiska nämnderna. Texten innehåller medicinsk terminologi. Skriften är illustrerad med teckningar och pratbubblor, väl valda fotografier och rutor med citat av kända författare. Målgruppen är inte i första hand fackmän utan den intresserade allmänheten. Ulla-Britt Härnring

Då du läser igenom dessa budskap som Jag har givit dig inser du vilken underbar vägledning dessa ord ger till den som söker träda in i det nya och vill leva i det nya.

Dock, alltför ofta sitter du och skriver och skriver

bara för att Jag har bett dig göra det,

men det som du har skrivit ned

betyder inte mycket för dig.

När du ser tillbaka på dessa ord

inser du trots allt

att oskattbara pärlor göms däri.

Just det att orden är så enkla gör dem så värdefulla.

De kommer att bli till nytta för många människor framöver

de kommer att hjälpa, upplyfta och vägleda.

Detta kommer att bli uppenbart —

håll dig bara vaken och redo

efterhand kommer allt att klarna.

Du har alltid ansett att det Jag givit dig hänför sig till nuet just till den aktuella dagen; och det är helt riktigt.

Men det kan också tillämpas på vilken situation som helst,

och av vem som helst som söker lösa ett visst problem.

Allt finns där, samlat i Mina ord,

enkla nog för att ett barn ska fatta dem

aldrig höljd i mystik eller gåtfulla vändningar.

De som anser dem vara för enkla och barnsliga

lider av andlig uppblåsthet

men de som tar dem för vad de är, accepterar dem som Sanning

har sannerligen fått sina ögon öppnade

de vandrar i sann ödmjukhet och insikt.

Det skulle vara till nytta för dig att se tillbaka ibland

och läsa det som blivit förmedlat till dig av Mig.

Du säger att det får dig att känna dig så misslyckad.

Kanske.

Men det kommer också att hjälpa dig

att erfara Min oändliga kärlek, mitt ständiga tålmod,

och då kommer du att vilja anstränga dig mera

verkligen försöka efterleva och utöva

det som jag ständigt försöker inpränta i dig.

Du kommer att inse hur många gånger jag lyfter upp dig

när du har sjunkit ned i ett trask

hur jag har tvätt dig ren och fått dig på fötter igen.

Det kommer att hjälpa dig att förstå

att när jag har lagt en själ i Min hand

låter jag den inte gå ifrån Mig.

Jag är alltid hos dig,

var alltid medveten om Min närvaro i allting du gör.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

I detta nummer

Sylvia Cranston, som intervjuas på sidorna 2-5, är författare till några mycket populära böcker om reinkarnation och karma. Om hennes svar — som intalats på band — får läsaren tycka vad han vill. En vetenskapsman, exempelvis Ian Stevenson, skulle ha svarat litet annorlunda. (Vi hoppas kunna återkomma med en utfrågning av honom.) Men hennes böcker är intressanta. På sidorna 5-8 återger vi i svensk översättning ett avsnitt ur hennes senaste bok. Medge att det är fascinerande att läsa om fallen med födelsemärken!

Bengt Stern råkar litet illa ut i detta nummer. Vi publicerar ett mycket kritiskt öppet brev till honom från en av hans kursdeltagare. Den upplevelse som det redogörs för, är subjektiv och två år gammal. Ändå tycker jag det är väl motiverat att publicera brevet, och jag har själv tagit initiativet till detta. Det är bra att kurser och terapier diskuteras öppet. Många kostar på sig dyra kurser utan att i förväg veta så mycket om vad dessa går ut på. Några blir besvikna, andra kanske mår illa eller rent av tar skada.

De som har erfarenheter — positiva eller negativa — av "New-Age"-kurser och -terapi och vill dela med sig av dessa, är välkomna att ta kontakt med Sökaren för eventuell publicering.

Det har som bekant varit en liten debatt här i Sverige om odödligheten, sedan Krister Stendahl gjort några skeptiska uttalanden. Tyvärr har inläggen varit obegripliga, eftersom ingen tycks ha haft förstånd att göra den nödvändiga definitionen av begreppet "själens odödlighet". I reaktion mot denna tankeoreda har jag i en liten artikel försökt reda ut vad det är man kan prata om.

SM

Nr 3, 1987

Peter Bernin och Eva Moberg:

En ny horisont
Intervju med författaren Sylvia Cranston, "expert på reinkarnationsforskningen". Allting existerar i cykler, så varje människa återkommer i en oändlig rad av inkarnationer...

Sylvia Cranston och Carey Williams:

Ian Stevensons forskning
Bevisar födelsemärken reinkarnation?

Birgit Cars:

Brev till en sökare

D. Scott Rogo:

Multipla personligheter, multipla biologier

Edith Södergran:

Triumf att finnas till

SM:

Odödlighetsproblemet
Du själ, är du odödlig? I så fall, på vilket sätt?

Bengt Friberg:

Ta vara på alternativmedicinens kunskaper!
Skall skolmedicin och alternativmedicin gå sida vid sida i framtiden?

Ole Torvalds:

Ibland vill vi ge

Bengt Petersen:

Wu-Wei

SM:

En troende blir skeptiker
Intervju med Willy Wegner.

Gunnar Ståldal:

Varför humanism?

Phil Bosmans:

Försona dig med livet
Nöj dig inte med att läsa Bosmans i Sökaren — köp även boken!

Pia Hellertz:

Öppet brev till Bengt Stern

Bertil Falk:

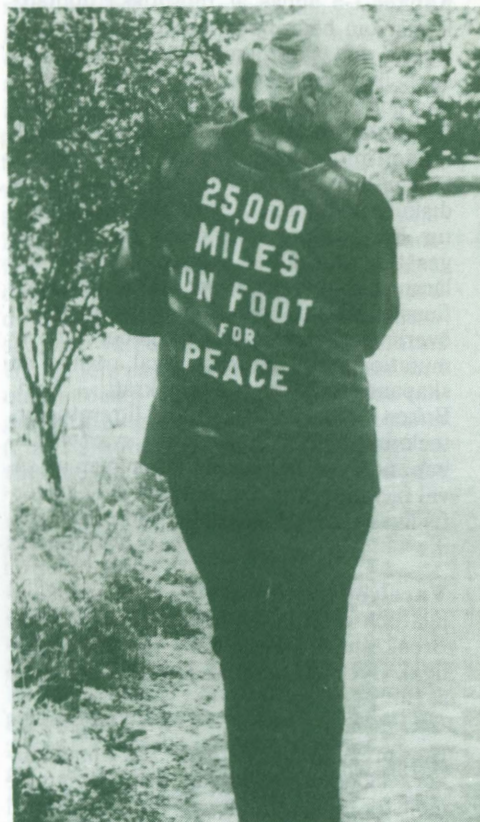
Vi kan isolera bort våra kärnkraftverk 34

Eva Jagrell:

Omslingrad av evighet. 34

Bokrecensioner

36

Vandrande Peace Pilgrim

Bokrevy 38

Eileen Caddy:

Footprints on the Path 39

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgratan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:

Helår (10 nr) 150:-

Halvår 85:-

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonser: (moms tillkommer):
Helsida 1.000:-, halvsida 600:-,
småannonser 20:- per spalt-cm, men
minst 60:-.

Värmlandstryck i Karlstad AB,
Karlstad 1987

ISSN 0038-0504